

panorama wałbrzyska

www.walbrzych.naszemiasto.pl

Nr 20

ZWIERZĘTA
**MYŚLIWY
SKAZANY
ZA ZNEĆCANE SIĘ
NAD PSAMI.
CZWORONOZI
CZEKAJĄ NA
NOWE DOMY**
str. 4

FOT. FUNDACJA MAM POMYSŁ

SPORTOWIEC

„Młynarz” zostanie z nami na zawsze

**W Wałbrzychu, na Placu Górnika
powstaje mural z wizerunkiem
Mieczysława Młynarskiego.**

Jest malowany na ścianie kamienicy
według projektu, przygotowanego przez
graficzkę Agnieszkę Kuglasz-Siodłak.
Odślonięcie pracy już wkrótce.

str. 6

Mieczysław Młynarski, przed laty wybitny koszykarz, legenda Górnika Wałbrzych, jeden z najlepszych zawodników w historii polskiego basketu

zmarł 20 czerwca 2025 roku. Był też przez pewien czas trenerem m.in. Polonii Świdnica. Wspominają go tam w wielkim szacunku. Wielbiciele

koszykówki bardzo przeżyli śmierć znakomitego zawodnika i trenera.

Główna część jego wspaniałej kariery jest jednak związana z Wałbrzy-

chem. Z tutejszym Górnikiem zdobywał medale mistrzostw Polski, w tym ten najcenniejszy. Kilka razy był też królem strzelców ekstraklasy. Wystą-

pił w reprezentacji Europy. W 1982 roku ustanowił fantastyczny rekord - w meczu przeciwko Pogoni Szczecin rzucił 90 punktów!©©

INTERWENCJA

Mieszkańcy widzą wycinkę drzew.

- Czy można włączać piły w okresie letnim?! - pytają **str. 3**

SPORT

Kiedyś szkolił Piotra Zielińskiego.

Dziś trener Tomasz Stelmach szlifuje kolejne talenty **str. 5**

INWESTYCJA

Zapadła decyzja: willa Keindorffa będzie remontowana.

W przyszłości ma się w niej znaleźć muzeum Hochbergów **str. 9**

Nr ISSN 2082-8446
Nr indeksu 272663

9 772082 844605

21

Leszek
Kalinowski

Dbajmy o język, by nie było pryszczu

Ciekawe, co myślałby dziś Juliusz Słowacki, który pisał w „Beniowskim”: „Chodzi mi o to, aby język giętki powiedział wszystko, co pomyśli głowa”? Czy obecnie jest on giętki? Czy dostatecznie o niego dbamy, czy raczej go zachwaszczamy?

Gdy wchodzę do restauracji, często słyszę: Pan na lunch? Odpowiadam wtedy: Nie, ja na obiad. Lepiej brzmi lunch? Bardziej się dowartościujemy, jedząc go niż obiad? Zaraz ktoś powie, że jest różnica, bo to nie to samo. Ale przecież nikt nie chodzi na lunch, a potem na obiad. Zamiast „przeływu” mamy dziś „flow”, zamiast „za kulisami” - „backstage”, a codzienny język wypełniają takie słowa, jak „wajb” czy „influencer”.

Nie chodzi o to, by w polszczyźnie nie pojawiały się obce słowa. Świat się rozwija, powstają nowe technologie, czasem nie możemy znaleźć polskiego odpowiednika. Ale sęk w tym, że my zapożyczamy obce słowa w nadmiarze. Często używamy je zupełnie bezrefleksyjnie. A przecież język polski to ważny element naszej kultury, naszej tożsamości. Zanieczyszczenia języka polskiego obcymi słowami, zwłaszcza anglicyzmami, powoduje w starszym pokoleniu wykluczenie. Nie do końca rozumieją, co mówią w telewizji czy w internecie uczestnicy licznych programów i audycji.

Warto zatem dbać o język, by nie powstawały na nim pryszczu. Bo za kilka, kilkanaście lat polszczyzna może stać się mieszaniną języków. Warto powtarzać słowa Mikołaja Reja: „A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają.” ©

WALIM

Uczcili rocznicę zakończenia wojny

W gminie Walim odbyły się uroczystości, związane z Narodowym Dniem Zwycięstwa i 81. rocznicą zakończenia II wojny światowej. Przygotowała je Publiczna Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Walimiu.

Na terenie Kwatery Ofiar Terroru Hitlerowskiego zjawili się: przedstawiciele Rady Gminy i Urzędu Gminy, sołtysi, dyrektorzy i kierownicy jednostek organizacyjnych, strażacy OSP Walim i Zagórze Śląskie, przedstawiciele Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii, nauczyciele i uczniowie PSP im. Polskich Noblistów w Walimiu oraz PSP im. Janusza Korczaka w Jugowicach, członkowie Koła Emerytów i Rencistów Gminy i mieszkańcy gminy. Oddali hołd ofiarom II wojny światowej oraz wszystkim poległym w walce o wolność i niepodległość. PG

WAŁBRZYCH

Niesprawny autokar został wymieniony

Kolejny raz potwierdziło się, że zgłaszanie potrzeby sprawdzenia przez policjantów autokaru, którym dzieci mają jeździć na wycieczkę czy zieloną szkołę ma sens.

Podczas kontroli w jednej z wałbrzyskich szkół podstawowych okazało się, że autokar posiada poważną usterkę techniczną: niesprawny u-

kład hamulcowy. Pojazd nie mógł zostać dopuszczony do dalszej jazdy. Policjanci zatrzymali dowód rejestracyjny autokaru, a organizator musiał zapewnić pojazd zastępczy. Dopiero po sprawdzeniu kolejnego autokaru i potwierdzeniu jego pełnej sprawności uczniowie mogli bezpiecznie wyruszyć w podróż. PG

Ciekawe wydarzenia na jubileusz miasta

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Za kilkanaście dni kumulacja jubileuszowych wydażeń w Wałbrzychu. Większość z nich odbędzie się w zamku Książ.

Od 10 maja można kupować bilety na koncert zespołu „Raz, Dwa, Trzy”, który odbędzie się na dziedzińcu zamku Książ w Wałbrzychu. Wejściówka na to wydarzenie kosztuje tylko złotówkę (600 jest w sprzedaży online i 200 w kasach biletowych). Zaplanowano go na 24 maja na godz. 20.00. Będzie częścią obchodów 600-lecia Wałbrzyska. Związane z rocznicą imprezy odbywają się przez cały rok.

- W najbliższych tygodniach będzie ich wiele, większość w zamku Książ. 25 maja w Sali Balowej odbędzie się uroczysta sesja Rady Miejskiej - podkreśla prezydent Wałbrzyska Roman Szełemej.

Wylicza, że na tę niezwykłą sesję zostaną zaproszeni m.in.: dawni miejscy radni, byli prezydenci Wałbrzyska, Zasużeni

dla Miasta i Honorowi Obywatele Wałbrzyska, osoby, posiadające tytuł Ambasadora Wałbrzyska oraz delegacje partnerskich miast.

- Tego samego dnia o godzinie 17.00 na Podzamczu, w filii Biblioteki pod Atlantami rozpocznie się autorskie spotkanie z Markiem Krajewskim - dodaje prezydent Szełemej.

Przypomina, że Marek Krajewski jest znanym pisarzem, który napisał właśnie pierwszą książkę z trylogii z Wałbrzychem w tle. Teraz książka będzie promowana.

Na tym nie koniec, bo 28 i 29 maja odbędą się w Wałbrzychu Juwenalia, które organizują: filia Politechniki Wrocławskiej, Akademia Nauk Stosowanych i filia Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Rozpoczną się na Placu Magistrackim tradycyjnym przekazaniem studentom kluczy do miasta.

- A 23 i 30 maja o godzinie 11.00 sprzed Biblioteki pod Atlantami wyruszą spacerzy Szlakiem Filmowym - dodaje prezeska Zamku Książ Dorota Karolewska. ©

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

WAŁBRZYCH

Budka udaje fotoradar - pożyteczny żart!

W wałbrzyskiej dzielnicy Poniatów kilka dni temu stanął nowy fotoradar. Właściwie to nie stanął, a zawisł - na drzewie, przy ulicy Orkana. Jest to bowiem po prostu żółta skrzynka, zbita z deseczek i pomalowana na żółto czy oklejona żółtą taśmą. Ktoś zrobił sobie żart?

- Może i tak, ale to żart pożyteczny. Bo widać wyraźnie, że kierowcy zaczęli w tym miejscu zwalniać. Tam jest wąska jezdnia, łuk i zdarzało się, że jakieś auto ładowało w krzakach na poboczu. Na znak z ograniczeniem pręd-

kości mało kto zważał - mówi mieszkanka Poniatowa, mieszkająca w pobliżu nowego „fotoradaru”.

Ona i inni mieszkańcy dzielnicy, których udało nam się zapytać o autora „urządzenia” umieszczonego na drzewie twierdzą, że nie wiedzą, kto to zrobił.

- Fotoradar? A może to po prostu domek dla ptaszków! - śmieje się ktoś.

Zatem kierowcy raczej nie powinni spodziewać się fotografii, zrobionych przez to „urządzenie”. Ale zwolnić nigdy nie zwadzi. PG

DZIEŃ STRAŻAKA

FOT. GMINA MIEROSZÓW

Za nami Dzień Strażaka. W Miosroszowie przygotowano z tej okazji piknik strażacki. Można było zobaczyć między innymi: pokazy ratownictwa w wykonaniu Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej MDP Sokołowsko, gaszenia płonącego oleju i udzielania pierwszej pomocy, a także sprawdzić się w testach w narko i alkoholach. W przygotowanie strefy gastronomicznej zaangażowało się Koło Gospodyń Wiejskich w Golińsku. Główną częścią pikniku był turniej konkurencyjnościowych z udziałem ośmiu drużyn. Wygrała Grupa Biegowa Miosroszów, wyprzedzając Miosroszowskie Centrum Kultury i Klub Radnych Wasza Gmina Miosroszów. PG

INTERWENCJA MIESZKAŃCY WIDZĄ WYCINKĘ DRZEW I MOCNO SIĘ DENERWUJĄ

Czy można włączać piły w okresie lęgowym?!

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Wycinka drzew w okresie lęgowym na terenie budowy nowej szkoły na Podzamczu w Wałbrzychu. Budimex i gmina zapewniają: jest zgoda ornitologa.

Zgłosili się do nas zaniepokojeni mieszkańcy Podzamcza w Wałbrzychu, gdzie ruszyła budowa nowej szkoły, która ma zastąpić Szkołę Podstawową nr 21. Denerwują się, że wycinka drzew i krzewów trwa w okresie lęgowym ptaków.

Dlaczego akurat teraz?!

Nasi Czytelnicy są oburzeni, że na terenie tak ważnej inwestycji w mieście, właśnie teraz, w maju jest prowadzona wycinka drzew. Podkreślają, że czas między 1 marca a 15 października to okres lęgowy ptaków. Istnieją przepisy, które zabraniają wycinki drzew i krzewów w tym czasie.

- Żyj tu jerzyki, sroki i wróble, a także inne ptaki. Wróble są na wyginieciu i znajdują się pod szczególną ochroną. Dlaczego miasto nie zleciło tej wycinki wcześniej, tylko teraz, kiedy ptaki składają jaja?! - denerwują się mieszkańcy.

Wałbrzyskanie wystali do naszej redakcji zdjęcia z wycinki i żądają wyjaśnień.

Wycinkę poprzedziła opinia ornitologa

Jak ustaliliśmy, wycinka drzew w okresie lęgowym jest możliwa, ale pod pewnymi warunkami. I musi być poprzedzona opinią ornitologiczną.

Karolina Grzeszczyk z firmy Budimex, która jest wykonawcą inwestycji zaznacza, że wycinkę przeprowadzono na podstawie decyzji marszałka województwa dolnośląskiego z 15 listopada 2023 roku i późniejszej z 23 stycznia 2026 roku.

Wniosek w tej sprawie złożyła gmina Wałbrzych, a prace zostały poprzedzone opinią ornitologiczną, która dopuszczała wykonanie wycinki drzew do 11 maja 2026 roku.

- Oczywiście mamy taką opinię i wynika z niej jasno, że na placu budowy została przeprowadzona inwentaryzacja drzew i ptaków, które tam żyją. Obserwacje były prowadzone m.in. przy pomocy lornetek. Ornitolog stwierdził liczne występujące w okolicy ptaki, ale

Trwa wycinka drzew w okresie lęgowym na placu budowy nowej szkoły na Podzamczu.

Pod topór poszło na Podzamczu kilkadziesiąt drzew. Prace wykonano - zgodnie z pozwoleniem - do 11 maja.

na drzewach przeznaczonych do wycinki nie stwierdził czynnych gniazd ani tym bardziej żywych lęgów - tłumaczy Karolina Grzeszczyk z Budimexu.

Jak dodaje, firma także zobowiązała się do obserwacji drzew.

- W przypadku zauważenia czynnych gniazd, dziupli czy żywych lęgów zostaliśmy zobowiązani do odstąpienia od prowadzonych prac. Niczego takiego nie zauważyliśmy. W przeciwnym razie prace

Michael Liguz, radny i miejski ogrodnik: - Niebawem wskażę miejsca, gdzie należy posadzić 70 drzew w wieku 5-7 lat.

z całą pewnością zostałyby wstrzymane - zapewnia Grzeszczyk.

Przesadzą drzewa w inne miejsca, posadzą też nowe

Kacper Nogajczyk, wiceprezydent Wałbrzycha podkreśla, że obecnie drzewa są wycinane także na terenie innej inwestycji - budowy ścieżki rowerowej wzdłuż obwodnicy miasta. Zaznacza, że tam, gdzie będzie to możliwe, drzewa zostaną uratowane i przesadzone w inne miejsca:

- Tak było m.in. przy ul. Traugutta, gdzie użyliśmy specjalnej maszyny do wycinania drzew z korzeniami i zasadziliśmy je przy ul. Sikorskiego.

Dodaje również, że w zamian za wycięte drzewa przy

ul. Grodzkiej zostanie tam posadzonych trzy razy więcej innych.

Michael Liguz, radny i miejski ogrodnik podkreśla, że przesadzonych będzie 70 drzew i to już w połowie maja.

- Czekam na raport od firm. Wtedy wskażę miejsca, gdzie należy je posadzić. Będzie to 70 drzew w wieku 5-7 lat - zaznacza miejski ogrodnik.

Karolina Grzeszczyk dodaje, że nowe nasadzenia na Podzamczu pojawią się do 31 grudnia 2027 roku.

Nowa szkoła ma być gotowa w 2028 roku

Obecnie na terenie inwestycji są prowadzone prace przygotowawcze, związane z organizacją placu budowy oraz robotami ziemnymi. W kolejnym etapie rozpoczną się roboty konstrukcyjne budynku wraz z pracami, dotyczącymi sieci infrastruktury technicznej. Zakończenie całej inwestycji jest planowane na maj 2028 roku.

Nowa szkoła, która zastąpi SP 21, ma pomieścić tysięcy uczniów. W planach jest tu również przedszkole dla 125 dzieci. Obiekt będzie nosił nazwę Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6 w Wałbrzychu.

Budowa ma potrwać około 2,5 roku. Budynek będzie miał cztery kondygnacje i 9 tys. metrów kwadratowych powierzchni. Wykonawca ma na budowę 30 miesięcy od dnia podpisania umowy.©©

Agregaty pomagają, ale mogą być groźne

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Agregaty prądowców są coraz bardziej powszechne, ale trzeba wiedzieć, jak bezpiecznie z nich korzystać. Rozmawiano o tym w Wałbrzychu.

Na Dolnym Śląsku ruszyła kampania informacyjna pod tytułem „Wspólnie dla bezpieczeństwa, agregaty prądowców w sytuacjach kryzysowych”. Celem inicjatywy jest przybliżenie zarówno mieszkańcom, jak i przedstawicielom samorządów wiedzy, jak właściwie korzystać z agregatów w domach czy instytucjach.

Agregaty coraz popularniejsze

Kampanię prowadzi Tauron Dystrybucja z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim i strażą pożarną. Po inauguracji we Wrocławiu fachowcy ruszyli w tzw. teren.

5 maja odbyło się spotkanie w wałbrzyskiej Starej Kopalni. Uczestniczyli w nim m.in.: prezydent Wałbrzycha Roman Szelemej, wiceprezes Tauron Dystrybucji ds. utrzymania sieci Jerzy Rzemyszkiewicz, komendant Państwowej Straży Pożarnej w Wałbrzychu Arkadiusz Kleban, prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnej w województwie dolnośląskim Tomasz Stanowski, dyrektor oddziału Tauron Dystry-

buji we Wrocławiu i w Wałbrzychu Janusz Pisarek oraz wielu przedstawicieli samorządów i służb z regionu.

- Mamy w tej chwili do czynienia ze zjawiskiem masowego kupowania agregatów prądowców i masowego z nich korzystania. To wiąże się ze wzrostem zagrożeń. Te urządzenia wymagają kompetencji, jeśli chodzi o ich obsługę i zgranie z siecią - mówił prezydent Szelemej.

Podkreślał, że obecnie agregaty stanowią zabezpieczenie energetyczne nie tylko szpitali i różnych instytucji, ale trafiają też do innych miejsc, w tym prywatnych właścicieli.

Trzeba poznać urządzenia

Strażacy i energetycy wyjaśniali, że konieczne jest odpowiednie przygotowanie nieruchomości do podłączenia agregatu. Trzeba też wiedzieć, jakie są zagrożenia, związane z jego użytkowaniem. Stąd publikowanie poradników. W ramach kampanii przygotowano dwa:

* dla właścicieli domów - opisujący, jak przygotować domową instalację i bezpiecznie podłączyć agregat,

* dla samorządów i instytucji - o pracy jednostek powyżej 50 kW, wymaganiach technicznych i zasadach ochrony instalacji.

Ruszyły też spotkania informacyjne. Po wałbrzyskim odbędą się jeszcze w Jeleniej Górze i Legnicy.©©

WALIM

Ślimki zasuwały, aż miło było patrzeć

W Walimiu zorganizowano XIII Wyścig Ślimaków. W hali Centrum Sportu i Rekreacji zjawili się ponad 80 zawodników. Uczestnicy, z których większość została znaleziona w ogródkach działkowych, na łąkach czy w lasach rywali-

zowali na dystansie 100 cm. W młodszej kategorii zwyciężył ślimak Kasia, wysta-

wiony przez Milenę Kustrę - 12,40 min, drugi był Gacuc (Hania Pańczyszak) - 14,50, a III Spider (Roman Sajdycha) - 17,40.

W kategorii dorosłych I miejsce zajął Wolny (Adrian Gajewski) - 13,20, II Kuper (Joanna Pietrasz) - 13,42, a III Rudy 102 (Piotr Okonowski) - 13,51. Rekord wynosi 7,50. PG

Myśliwy skazany, psy czekają na domy

Adrianna Szurman
Świebodzice, Świdnica

Myśliwy ze Świebodzic stał skazany za znęcanie się nad trzema psami. Dwa z nich szukają nowych domów, jeden już go znalazł.

Myśliwego ze Świebodzic wydali mieszkańcy. To oni zaalarmowali Fundację Mam Pomysł ze Świdnicy, która prowadzi tam schronisko dla bezdomnych zwierząt, że psy w hodowli u łowczego przebywają w fatalnych warunkach. Fundacja przekazała, iż wygrała proces z myśliwym. Sąd zabrał mężczyźnie zwierzęta oraz zakazał mu ich posiadania.

Znęcał się nad trzema psami

Etna, Edur i Elza. To ich dotyczył proces przed świdnickimi sądami - najpierw rejonowym, a później okręgowym. Ten pierwszy zgodził się z Prokuraturą Rejonową w Świdnicy, że od kwietnia 2021 roku do maja 2024 roku mężczyzna znęcał się ze szczególnym okrucieństwem nad niestabilną liczbą psów oraz psami

FOT. FUNDACJA MAM POMYSŁ ŚWIDNICA

Trzy psy myśliwego ze Świebodzic mogą zostać adoptowane. Naprawdę są tego warte!

Elzą, Etną i Edurem. To psy w typie teriera i teriera niemieckiego.

- Obrońca wniósł apelację od wyroku, skazującego go na 10 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 3 lata, zakazującego posiadania zwierząt oraz nakładającego nawiązkę na rzecz fundacji. Ale Sąd Okręgowy utrzymał za-

skarżony wyrok w mocy, zmienił go jedynie w części dotyczącej okrucieństwa. Uznał, że doszło do znęcania się nad zwierzętami, ale właściciel nie robił tego ze szczególnym okrucieństwem - mówi nam Łukasz Cimała, prokurator rejonowy w Świdnicy.

Jak dodaje, śledczy są usatysfakcjonowani wyrokiem.

Wydano go w zawieszeniu, bo sąd wziął pod uwagę m.in. to, że myśliwy nie był wcześniej karany.

Niewyprowadzane, w złych budach, w odchodach, ze szczurami...

Prokurator Cimała opisuje, że psy były przetrzymywane

w bardzo zniszczonych kojach, nieprzystosowanych do warunków atmosferycznych (nie było izolacji, dach był niebezpieczny). Były przynuszone do leżenia we własnych odchodach, nie miały dostępu do świeżej wody, chodziły ze szczurami. W jednej z bud leżało rozkładające się truchło. Psy długotrwałe przebywały w zamknięciu, bez dostępu do świeżej wody.

Na miejscu już wcześniej prowadzono kontrole, ale właściciel zwierząt nie stosował się do zaleceń. Dlatego w listopadzie 2023 roku Fundacja Mam Pomysł złożyła zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad zwierzętami przez myśliwego w Świebodzicach.

Oskarżony nie przyznawał się do winy i zdecydowanie inaczej oceniał sytuację. Prawomocne skazanie oznacza dla niego cofnięcie pozwolenia na broń palną.

Edur i Etna czekają w schronisku na dom

- Podczas toczących się procesów psy nie mogły trafić do adopcji. Ale teraz mogą już

zostać adoptowane. Pierwsza suczka znalazła dom, to Elza. Na swoich ludzi czekają Edur i Etna. To pogodne, wesołe psy, lgnące do ludzi. Ponieważ jednak były wykorzystywane do polowań, nie polecamy domów z kotami - mówi nam Adrianna Kaszuba, prezeska Fundacji Mam Pomysł.

Edur to bardzo towarzyski pies, który wręcz uwielbia spacerować i spędzanie czasu z człowiekiem. Bliskość ludzi daje mu ogromną radość, chętnie nawiązuje kontakt i szybko przywiązuje się do swojego opiekuna. Jest psem oddanym, który najlepiej czuje się wtedy, gdy może być blisko człowieka i uczestniczyć w codziennym życiu. Niestety, nie dogaduje się z innymi psami.

Etna to bardzo miła i przyjazna suczka, która uwielbia kontakt z ludźmi. Jest otwarta i chętnie spędza czas z człowiekiem. Bliskość i wspólne chwile sprawiają jej dużą radość. Niestety, Etna nie dogaduje się z innymi zwierzętami w domu, takimi jak psy czy koty, dlatego powinna być jedynym pupilem w rodzinie. Jest bardzo żywiołowym i energicznym psem. ©

Za pierwszym razem złodziej uciekł z towarem. Za drugim już nie zdążył

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Wałbrzyszanin jednego dnia dwa razy okradł ten sam sklep. Za drugim razem zajęła się nim ochrona. Złodziej może posiedzieć w więzieniu nawet 5 lat.

Wyjątkowym zuchwalstwem wykazał się pewien złodziej z Wałbrzycha. 29 kwietnia dwa razy dokonał kradzieży w sklepie przy ul. Moniuszki.

- Jak ustalili funkcjonariusze, 51-latek tego samego dnia wcześniej pojawił się w sklepie i dokonał kradzieży alkoholu oraz artykułów chemicznych o wartości ponad 1,7 tys. zł, po czym uciekł z towarem - informują w wałbrzyskiej policji.

FOT. KMP WAŁBRZYCH

Łączna wartość skradzionego towaru to 3,5 tys. zł.

Mundurowi zostali wezwani kilka godzin później po tym jak, mężczyzna wrócił do wspomnianego sklepu i ponownie wyniósł towar, za który

nie zapłacił. Tym razem łup miał wartość ponad 1,8 tys. zł.

Mężczyzna szedł do sklepu przy ul. Moniuszki, jak po darmowej zakupie. Ale przeliczył się. Przy drugim podejściu został ujęty przez pracowników ochrony i przekazany przybyłym na miejsce policjantom z drugiego komisariatu. Skradziony towar został odzyskany, a sprawca trafił do policyjnej celi. Usłyszał już zarzut kradzieży. Grozi mu do 5 lat pozbawienia wolności.

Sklepowe kradzieże to plaga większości miast. Praktycznie nie ma tygodnia, by policja nie otrzymywała zgłoszeń o dokonanych przestępstwach. Co szczególnie zastanawia, dokonują ich nie tylko „pijaczki”, ale i normalni obywatele. ©

Zmasakrował własną matkę. Bo powiedziała, że jest pijany

Adrianna Szurman
Kłodzko, Świdnica

Potworna zbrodnia w Kłodzku. 44-letni mężczyzna w pijackim szale zaatakował własną matkę rzeźbą. Akt oskarżenia trafił już do Sądu Okręgowego w Świdnicy.

Okoliczności zbrodni są wstrząsające. Jak mówią śledczy, 44-letni mężczyzna mieszkał w Kłodzku z 65-letnią matką. Kiedy 10 sierpnia ubiegłego roku roku wrócił nad ranem do domu, starsza pani zaczęła mu czynić wyrzuty, że przychodzi „w takim stanie”, czyli pod wpływem alkoholu. Mężczyzna zdenerwował się i chwycił znajdującą się w mieszkaniu rzeźbę.

- Zaczął nią bić matkę po głowie i całym ciele, następnie zadawał uderzenia także innymi przedmiotami. Gdy kobieta straciła przytomność i przestała dawać oznaki życia, zadzwonił na numer alarmowy 112. Poinformował, że zabił własną matkę. Potwierdził to również policjantom, którzy pierwsi przyjechali do mieszkania - mówi prokurator Mariusz Pin-

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Mężczyzna sam zadzwonił na policję. Później jednak odwołał to, co powiedział chwilę po zbrodni policjantom.

dera, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Świdnicy, której podlega prokuratura w Kłodzku.

To ona skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko 44-letniemu mężczyźnie. Jak opisują śledczy, sekcja zwłok zmarłej wykazała bardzo liczne obrażenia na całym ciele, w tym rozległe rany tłuczone głowy, twarzy, pęknięcia oczodołów, złamania kości w obrębie klatki piersiowej i obrażenia narządów wewnętrznych, które skutkowały zgonem.

W chwili zatrzymania podejrzany miał 1,65 promila alkoholu w wydychanym powietrzu.

- Oskarżony, przesłuchany w toku śledztwa, nie przyznał się do zarzucanego mu zabójstwa i odmówił składania wyjaśnień - zaznacza prokurator Pindera.

Postawiono mu zarzuty z art. 148§1 kk. Za zbrodnie grozi mu kara więzienia na czas nie krótszy niż 10 lat, a nawet dożywocie. Sprawą zajmie się Sąd Okręgowy w Świdnicy. ©

REKLAMA

0011522827

INFORMACJA BURMISTRZ JAWORZYNY ŚLĄSKIEJ

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Jaworzyna Śląska, ul. Powstańców 3, nw. wykazu:

1. Lokali mieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza nr 66/B/26 z dnia 11.05.2026 r.

Wykaz wywiesza się na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni, licząc od dnia podpisania zarządzenia przez Burmistrza Jaworzyny Śląskiej.

Szczegółowe informacje zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej oraz stronie internetowej bjp.jaworzyna.net.

Trener z Ząbkowic szlifuje nowe talenty

Jaakub Guder
Ząbkowice Śląskie

Tomasz Stelmach - były trener Piotra Zielińskiego w Ząbkowicach Śląskich - prowadzi do sukcesów kolejne talenty w Pucharze Tymbark.

Tomasz Stelmach to były piłkarz. Grał w Orle Ząbkowice Śląskie, skąd w połowie lat 90-tych trafił do Śląska Wrocław. W sezonie 1996-1997 zadebiutował nawet w ekstraklasie. Jedynego gola na tym szczeblu strzelił w przegranym 2:5 meczu z ŁKS. Stelmach w Śląsku grał m.in. z Tomaszem Cebulą, Ireneuszem Kowalskim, Tomaszem Bobelem, Januszem Kudybą czy obecnym prezesem Śląska Remigiuszem Jezierskim.

- Trafiając do Śląska spełniłem swoje marzenia - uśmiecha się dzisiaj i wspomina sparing podczas jednego z obozów, kiedy to WKS grał z Dynamem Kijów, którego barwy reprezentował sam Andrij Szewczenko.

Stelmach został przy piłce. Szkolił kadry wojewódzkie, był prezesem miejscowego Orła.

Dziś jest opiekunem drużyn chłopców U-8 i U-10 ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Ząbkowicach Śląskich, którzy przebrnęli przez regionalne eliminacje i już szlifują formę na dolnośląski finał Pucharu Tymbark (21 i 22 maja w Dzierżoniowie). Trzon tych zespołów stanowią chłopcy ze Szkoły Piłkarskiej Orlik, której założycielem jest Stelmach, ale w składzie znajdują się także zawodnicy Orła.

- W Ząbkowicach jest fajne, piłkarskie środowisko no i burmistrz, który mocno wspiera cały sport - mówi Stelmach, który dobrze zna rodzinę Zielińskich: ojca Bogusława oraz trzech jego synów: Piotr, Pawła i Tomka. Najstarszy, Tomek, grał swego czasu w Miedzi Legnica. Paweł jest dziś piłkarzem Orła, ale w przeszłości występował m.in. w Śląsku, Widzewie czy Miedzi.

- Paweł jest przykładem, że jeśli ci na początku nie wychodzi, to determinacją, cierpliwością i sumiennością można wiele osiągnąć - mówi Stelmach.

Paweł Zieliński jako zdolny młodzian trafił do Zagłębia, ale się tam nie przebił. Wrócił do rodzinnego miasta, a potem

FOT. ADAM JANKOWSKI

Piotr Zieliński trenował kiedyś u Tomasza Stelmacha. Dziś „Zielu” to światowa gwiazda.

przez Bielawiankę i Ślązę trafił do Śląska. To właśnie początkowo za nim podążył młodszy Piotr, wybierając akademię Zagłębia.

- Tam była dobra baza, ale też mniejsze środowisko. Miał w Lubinie brata, a Piotrek zawsze był bardzo związany z rodzinnym domem. To z pewnością pomogło mu się zaaklimatyzować i sportowo rozwinąć - twierdzi Stelmach.

Dalszą historię już znamy: Udinese, Napoli, teraz Inter i znów mistrzostwo Włoch. Pomimo tych sukcesów wszyscy w Ząbkowicach mówią, że Piotrek się nie zmienił. Nie chodzi z zadartym nosem.

- Piotrek jest jednym z niewielu chłopaków, który, gdy go

spotkasz na ulicy, zawsze się zatrzyma i znajdzie czas, żeby porozmawiać. Nie odmawia wspólnych zdjęć, a ta skromność to jego znak rozpoznawczy. Przesympatyczny, dobry chłopak - charakteryzuje gwiazdę reprezentacji Polski Stelmach, który potwierdza, że dla wielu chłopaków w mieście to jest wzór. Także dla tych, któ-

rzy grają w Pucharze Tymbark. Zieliński - grając w kadrze dolnego Śląska prowadzonej przez Tomasza Stelmacha - został wicemistrzem Polski.

- Już wtedy był jednym z najlepszych na tych mistrzostwach. Piotrek pokazał, że mając pasję i talent można wiele osiągnąć i dojść na szczyt - uważa trener z Ząbkowic.

Jak jego drużyny są nastawione przed wojewódzkim finałem? Szkoleniowiec zauważa, że pewną przewagę będą miały zespoły z Wrocławia, bo tam często bywa tak, że chłopcy z jednej szkoły trenują także w jednym klubie.

- Mamy bardzo utalentowanych zawodników z roczników 2015, 2016 czy 2017. Jest chłopak, o którego już dziś pytają Śląsk Wrocław i Zagłębie Lubin. Jest rozchwytywany. Na szczęście ma rozsądnych rodziców i na razie tylko raz w tygodniu trenuje albo we Wrocławiu, albo w Lubinie. Z rocznika 2015 wyróżniają się Borys Kotkowski i Dawid Poręba - wylicza Stelmach.

Każdy chciałby być jak Piotrek Zieliński. Taka to jest ikona w Ząbkowicach Śląskich. ©

Setki motocyklistów dotarły do Krzeszowa na pielgrzymkę

Paweł Gołębiowski
Krzeszów

Setki motocyklistów pojawiły się na XIII Pielgrzymce Motocyklowej w Krzeszowie. Byli tam również policjanci z Kamiennej Góry i Wałbrzycha.

W Krzeszowie w drugi weekend maja odbyła się XIII Pielgrzymka Motocyklowa. Na placu przy Bazylice Krzeszowskiej zjawili się około tysiąca miłośników jednoślądów.

Plac dosłownie pękał w szwach. Co ważne - dopisała pogoda, a wydarzenie odbywało się w bezpiecznej i sympatycznej atmosferze. Dużą w tym zasługą policjantów z Komendy Powiatowej Policji w Kamiennej Górze oraz Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu. Czuwali nad bez-

pieczeństwem uczestników pielgrzymki.

- Policjanci zadbali o spokojny przebieg przedsięwzięcia, a do tego celu wykorzystali motocykle, quada oraz radiowozy. Obecność mundurowych wzbudzało duże zainteresowanie wśród uczestników. Nie zabrakło rozmów o bezpieczeństwie, wspólnych zdjęć oraz profilaktycznych akcentów. Policjanci przypominali o widoczności i rozdawali odbłaski relacjonując w policji w Kamiennej Górze.

Funkcjonariusze przypominają, że sezon motocyklowy rozpoczął się już na dobre. Dlatego apelują zarówno do kierujących jednoślądami, jak i innych uczestników ruchu drogowego o odpowiedzialne zachowanie na drodze. Chwila nieuwagi może mieć poważne konsekwencje. ©

Napisali list, bo boją się o los swych dzieci

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W Wałbrzychu grupa osób - rodziców dorosłych dzieci, dotkniętych niepełnosprawnościami - wystosowała list otwarty do władz. Zakomunikowała o tym na Placu Magistrackim, przed ratuszem.

- List trafi do prezydenta miasta, starosty powiatu wałbrzyskiego, wojewody oraz ministra rodziny, pracy i polityki społecznej - poinformowali.

Elwira Zawadzka, mama dorosłego syna z niepełnosprawnością sprężoną wyjaśnia, że list to spontaniczna akcja, która nie jest skierowana przeciwko komuś, nie jest protestem, a raczej apelem o pomoc. Autorami powodowała głównie troska o to, co stanie

się z ich dziećmi, kiedy ich zabraknie.

W liście do prezydenta Wałbrzycha Romana Szelemeja zadają pytania: Jakie działania są podejmowane w celu zwiększenia dostępności miejsc w Środowiskowych Domach Samopomocy, z zapewnieniem miejsc dla osób atypowych, ze szczególnymi potrzebami? W jaki sposób jest planowane rozwijanie usług asystenckich i opieki wytchnieniowej? Jak mechanizmy zostaną wdrożone, aby zapewnić ciągłość wsparcia po zakończeniu edukacji osoby z niepełnosprawnością np. w tworzeniu miejsc pracy? Jakie rozwiązania zagwarantują bezpieczeństwo i niezależne życie osobom niepełnym w przyszłości? Czy jest w naszym mieście/powiecie Pełnomocnik do Spraw

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

List rodziców dorosłych dzieci, dotkniętych niepełnosprawnościami trafił do władz miasta, regionu i kraju.

Osób z Niepełnosprawnościami lub inna wyznaczona osoba, która może ułatwić nam kontakt w wyżej wymienionych sprawach?

Inspiracją do powstania listu był przypadający 5 maja Europejski Dzień Walki z Dyskryminacją Osób z Niepełno-

sprawnością oraz Dzień Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intellektualną. Pod listem podpisało się ponad 20 osób.

- W podobnej sytuacji w mieście i powiecie są jednak setki rodziców - zapewniają jego autorzy.

REKLAMA 0011523760

Wójt Gminy Czarny Bór
informuje,
że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Czarnym Borze wywieszono ogłoszenie w sprawie zatwierdzenia wykazu nr 13/2026 nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy na cele rolne w drodze przetargu ustnego nieograniczonego.

REKLAMA 0011523762

Wójt Gminy Czarny Bór
informuje,
że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Czarnym Borze wywieszono ogłoszenie w sprawie zatwierdzenia wykazu nr 14/2026 nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy w drodze bezprzetargowej.

REKLAMA 0011522855

OGŁOSZENIE
WÓJT GMINY ŚWIDNICA
informuje
że na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Świdnicy, ul. B. Głowackiego 4, wywieszono:
- zarządzenie nr 57/2026 - dotyczące sprzedaży niezabudowanych nieruchomości gruntowych w Pogorzale (dz. nr 202/2, nr 201/9, nr 205 i nr 203),
- zarządzenie nr 58/2026 - dotyczące sprzedaży niezabudowanej nieruchomości gruntowej w Pogorzale (dz. nr 204/2).

REKLAMA 0011459141

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW
tel. 600 609 606
Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem
Cenimy Twój czas!
Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

Ruszyły prace przy drodze krajowej nr 35 na trasie Wałbrzych - Świdnica. Powstanie tam bezpieczne rondo.

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Zamiast skrzyżowania będzie zgrabne rondo

Adrianna Szurman
powiat świdnicki

Budują tymczasową drogę, by przebudować niebezpieczne skrzyżowanie na trasie Wałbrzych - Świdnica. Na DK 35 koło Komorowa powstanie rondo.

To bardzo niebezpieczne skrzyżowanie na trasie Wałbrzych - Świdnica w okolicach Komorowa, Mokrzeszowa i Witoszowa Górnego. W tym miejscu trudno jest wyjechać z dróg podporządkowanych na ruchliwą 35-kę.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad postanowiła zastąpić skrzyżowanie rondem. W marcu br. podpisała umowę z firmą PORR. Robotnicy pojawili się tam bardzo szybko. Jednak zanim ruszą prace, związane z właściwą budową, konieczne jest wybudowanie drogi technologicznej. Inaczej mówiąc tymczasowej, na którą zostanie przełożony ruch z drogi krajowej nr 35.

Zadaniem wykonawcy jest przebudowa istniejącego skrzyżowania drogi krajowej nr 35 w okolicach Komorowa i drogi powiatowej, biegnącej w kierunku Witoszowa Górnego. Skrzyżowanie zostanie przekształcone w czterowlotowe rondo - tłumaczy Magdalena Szumiata z GDDKiA we Wrocławiu.

Jak dodaje, przełożenie ruchu na nową, tymczasową konstrukcję jest planowane jeszcze w tym kwartale.

Wykonawca ma 11 miesięcy od daty zawarcia umowy na zrealizowanie całego przedsięwzięcia. Co przypada na pierwszy kwartał 2027 roku - zaznacza Szumiata.

Inwestycja kosztuje ponad 6,4 mln zł. ©

Wybitny koszykarz zostanie z wałbrzyszanami na zawsze

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W Wałbrzychu, na Placu Górnika powstaje mural z wizerunkiem Mieczysława Młynarskiego. Jest już prawie gotowy.

W Wałbrzychu powstaje ogromny mural z wizerunkiem Mieczysława Młynarskiego. Jest malowany na ścianie kamienicy przy Placu Górnika według projektu, przygotowanego przez graficzkę Agnieszkę Kuglasz-Siodłak. Niedawno pisaliśmy o tym, że legenda wałbrzyskiej koszykówki ma już mural w Świdnicy. Na wielkim murze podobna popularnego „Młynarza” znalazła się tam obok wizerunków takich sław, jak: Kobe Bryant, Michael Jordan, Marcin Gortat i Allen Iverson. Teraz podobne dzieło powstaje w Wałbrzychu.

Mieczysław Młynarski zmarł 20 czerwca 2025 roku. Przez pewien czas był trenerem m.in. Polonii Świdnica. Wspominają go tam w wielkim szacunku. Wielbiciele koszykówki bardzo przeżyli śmierć wybitnego zawodnika i trenera. Główna część jego wspaniałej kariery jest jednak związana z Wałbrzychem.

„Młynarz” urodził się 17 maja 1956 roku w Resku. Przygodę z koszykówką rozpoczął jako nastolatek w barwach Tu-

Mural Mieczysława Młynarskiego „Młynarza” powstaje na Placu Górnika w Wałbrzychu.

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

rowa Zgorzelec, ale szybko trafił do Górnika. Do Wałbrzycha przyjechał z rodzicami i młodszym bratem przed sezonem 1973-1974. Już w pierwszym roku gry w barwach Górnika zadebiutował w reprezentacji Polski juniorów, a rok później w reprezentacji seniorów. W ciągu

kolejnych 9 lat zaliczył w niej 150 występów, w których zdobył 2.680 pkt. Był m.in. królem strzelców koszykarskiego turnieju na Igrzyskach Olimpijskich w Moskwie w 1980 roku oraz królem strzelców mistrzostw Europy w Pradze w 1981 roku.

Z Górnikiem zdobywał medale mistrzostw Polski, w tym ten najcenniejszy. Kilka razy był też królem strzelców ekstraklasy. Wystąpił w reprezentacji Europy.

Nikt już też raczej nie poprawi strzeleckiego osiągnięcia Mieczysława Młynarskiego. 10

grudnia 1982 roku ustanowił fantastyczny rekord zdobytych punktów w jednym meczu ekstraklasy. Młynarski, który słynął ze swoich umiejętności, rzucił 90 „oczek” w meczu ówczesnej I ligi (wtedy był to najwyższy poziom rozgrywek) pomiędzy Górnikiem Wałbrzych a Pogonią Szczecin. Coś fantastycznego!

W wałbrzyskim Aqua Zdroju jest prezentowany zbiór pamiątek, związanych z karierą sportowca i jego sukcesami. Niebawem ma się odbyć turniej z udziałem drużyn, w których występował. ©

Abolicja czynszowa szansą dla zadłużonych najemców lokali

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

W Wałbrzychu podsumowano program abolicji czynszowej. Załapało się na niego 272 dłużników.

Program jest powtórzeniem podobnego sprzed kilku lat. Teraz dłużnik ma wpłacić 15 proc. kwoty, z którą zalega, a następnie przez 12 miesięcy płacić regularnie czynsz. Wtedy uzyska całkowite umorzenie (czyli 85 proc). Warunkiem jest też, że zadłużenie nie jest mniejsze niż 6 tys. zł.

Mieszkańcy Wałbrzycha coraz skrupulatniej płacą czynsze. W nowych, zrewitalizowanych budynkach jest to prawie sto procent. Ale są też tacy, którzy mieszkając w Wałbrzychu

Umowy z dłużnikami są korzystne dla obu stron.

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

przez wiele lat wpadli w trudną sytuację rodzinną, zdrowotną, społeczną. Nie mogą sobie poradzić z garbem, który narasta z odsetek od zadłużenia. Uznaliśmy, że trzeba dać szansę tym,

którzy mogą płacić czynsz, ale nie mogą poradzić sobie z zadłużeniem - wyjaśnia prezydent Roman Szełemej.

Z szansy skorzysta teraz 272 dłużników, z którymi zawarto ugody. Kwota ich zadłużenia to 11,5 mln zł. Już do kwietnia wpłacono 1,5 mln zł z tytułu 15 procent, do tego ponad 1,1 mln zł czynszu. Płacący po uregulowaniu należności będą mogli stać się legalnymi najemcami.

W poprzednim programie w 2022 roku po spłaceniu zadłużenia czynsz zaczęły systematycznie płacić 103 osoby z grona ponad 170. Tylko w przypadku 13 osób program był nieskuteczny.

Obecnie zadłużenie wałbrzyszan z tytułu niepłaconego czynszu w lokalach komunalnych sięga około 150 mln zł. ©

Radosny Dzień Europy w tym roku zagościł także w Jedlinie-Zdroju

Paweł Gołębiowski
Jedlina-Zdrój

Dzień Europy zagościł w tym roku w Jedlinie-Zdroju. Uzdrowsko zorganizowało obchody tuż po uroczystościach we Wrocławiu.

Rocznica ogłoszenia Deklaracji Schumana z 1950 roku przypada na 9 maja i właśnie tego dnia świętowano w stolicy Dolnego Śląska. Przedstawicielstwo Regionalne Komisji Europejskiej w Polsce zaprosiło jednak mieszkańców Dolnego Śląska na dwudniowe obchody.

Świetna okazja, aby świętować Dzień Europy na sportowo i kulturalnie. I w mieście, i w górach - stwierdziła Joanna Sterzyńska-Lindberg, dyrektorka PRKE w Polsce.

W uzdrowsku przygotowano wiele atrakcji. Głównym miejscem rocznicowych obchodów był Park Zdrojowy.

FOT. PAWEŁ GOŁĘBIOWSKI

Była jednym z gości drugiego dnia obchodów w Jedlinie-Zdroju. Przyjechali tam również: wojewoda Anna Żabska, prezydent Wałbrzycha Roman Szełemej, członkini zarządu powiatu wałbrzyskiego

Ewa Dorosz i burmistrz Jedliny-Zdroju Ilona Bujska.

W Parku Zdrojowym stanęły różne stragany, dmuchańce, była również gra miejska „Nasze Europa” z nagrodami, koncerty i zabawy. ©

W Szczawnie-Zdroju już wiercą nową studnię. Inwestycja ma przynieść wielomilionowe zyski

Elżbieta Węgrzyn
Szczawno-Zdrój

Już wiercą! Uzdrawisko Szczawno-Jedlina będzie mieć nową markę wody źródlanej i zwiellokrotni produkcję.

Ruszył odwiert. Dzięki niemu wydobycie cenionej wody z podwałbrzyskiego uzdrawiska będzie zwiellokrotnione.

To będzie żyła złota

- Sprzedajemy obecnie rocznie wodę mineralną za około 900 tys. zł. Z nową linią produkcyjną samej „Anki” będziemy mogli produkować trzy razy więcej, czyli za około 2,5 mln zł rocznie. A tej nowej wody źródlanej ma być dziewięć razy tyle, czyli może to dać wydobycie łącznie 27 razy wyższe i roczny zysk z jej sprzedaży na poziomie 15-20 mln zł. Nowa linia produkcyjna może się zwrócić już po półrocznym wydobyciu wody - zapowiadał na starcie odwiertu pod nową studnię Krzysztof Urbański, prezes Uzdrawiska Szczawno-Jedlina S. A.

12 maja przy Alei Zdrojowej w Szczawnie-Zdroju pracę zaczęła wiertnica. Po zielonym terenie pomiędzy ul. Pocztową i Ratuszową poruszają się pracownicy w odzieży ochronnej. Rozpoczęła się nowa inwestycja Uzdrawiska Szczawno-Jedlina S. A. Spółka zleciła odwiert w poszukiwaniu wód źródłanych w miejscu dawnego źródła nr 14, z którego wydobywano wodę przez dekady. Znałe są też jej parametry i wartości użytkowe.

- To jest woda źródłana, ma mineralizację 400 jednostek. Dla porównania Anka ma 2600, więc jest to woda źródłana,

Odwiert już ruszył. Dzięki niemu wydobycie wody źródlanej będzie zwiellokrotnione.

a nie mineralna, jak Anka. Dzięki nowemu źródłu chcemy dolewać tę wodę do Anki, by zmniejszyć jej mineralizację, ale też stworzyć nową markę wody źródlanej. Takiej wody nie mamy w sprzedaży, a o taką często pytają nas klienci. Nie

Szczawno-Zdrój dostanie potężny zastrzyk gotówki na remonty infrastruktury uzdrawiskowej. Miejscowość ma szansę na rozwój.

każdy też może i chce pić wodę mineralną. Nowa marka da nam zatem nowe możliwości - tłumaczy prezes Uzdrawiska Szczawno-Jedlina S. A. Uzdrawisko wydobywa w Szczawnie-Zdroju: naturalne wody lecznicze „Mieszko” i „Dąbrówka”, naturalną wodę mineralną „Anka” (niegazowaną i gazowaną), powstałą z połączenia czterech wód leczniczych, ma też na terenie miasta źródła wód leczniczych „Marta” i „Młynarz”.

Woda ze źródła nr 14 była doprowadzana do Zakładu

Przyrodoleczniczego do początku XXI wieku i dodawana do Anki, jednak źródła przestano używać m.in. przez to, że stara studnia miała ograniczoną wydolność. Nowa przyspieszy produkcję wody skokowo. To prawdziwa żyła złota.

- Wedle pomiarów „Anki” wydobywamy obecnie 0,5 metra na godzinę, a nowa studnia da 4,5 metra na godzinę, czyli dziewięciokrotnie więcej. Dzięki nowej linii produkcyjnej będziemy mogli w przyszłym roku produkować trzykrotnie więcej „Anki” i dziewięciokrot-

nie więcej nowej wody źródlanej - zapowiada Urbański.

- Szacujemy, że nowa woda, do której się dostaniemy dzięki odwiertowi i której nazwę nadamy w prawdopodobnie w konkursie, trafi na rynek pod koniec 2027 roku. Po wydrążeniu studni przez 2-3 tygodnie potrwa czyszczenie wody w odwiertu. Po tym czasie będzie można ją ponownie przebadac, by potwierdzić jej parametry - zaznacza szef Uzdrawiska Szczawno-Jedlina.

Popłyną miliony

By nowa woda trafiła do butelek, trzeba też będzie zmodernizować linię produkcyjną i przeprowadzić remont budynku rozlewni, a także przepięć doprowadzenie wody z nowego odwiertu do Zakładu Przyrodoleczniczego i z niego do rozlewni.

Koszt wykupu to około 60 tys. zł - to środki własne uzdrawiska.

- Na prace budowlane w rozlewni wód otrzymaliśmy z Urzędu Marszałkowskiego 5 mln złotych. Środki te posłużą do remontu budynków warsztatu pod nową linią produkcyjną oraz częściowo remontowi rozlewni. Myślę, że starczy nam na remont dachu i kotłowni - dodaje Urbański.

Spółka czeka jeszcze na decyzję konserwatora zabytków, by rozpocząć postępowanie przetargowe na projekt remontu. Szacuje się, że prace budowlane będą mogły ruszyć pod koniec 2026 roku i potrwać 6-8 miesięcy.

Są też projektowane parametry nowej linii produkcyjnej wody mineralnej i źródlanej. Ostateczny projekt powstanie po wykopaniu nowej studni. Spółka szacuje, że - biorąc pod uwagę dawne parametry źródła - na nową linię produkcyjną będzie potrzebnych około 10 mln zł. ©

Wedle szacunków wykopanie nowej studni potrwa około dwóch dni, trzeba bowiem pokonać 60-70 metrów gruntu.

Wedle szacunków wykopanie nowej studni potrwa około dwóch dni, trzeba bowiem pokonać 60-70 metrów gruntu.

Książędo docenił świdnickie bary „Tościk” i „Frytka”

Tomasz Pawlak
Świdnica

Książędo rozdał dwie naklejki „Muala” w Świdnicy. Bary „Tościk” i „Frytka” podbiły serce youtubera.

Książędo, prowadzący jeden z najpopularniejszych kanałów kulinarnych na polskim YouTube ponownie wyruszył na kulinarny objazd Dolnego Śląska. Tym razem jego celem była Świdnica - miasto, które zdołało zaskoczyć nawet wyrobionego smakosza. Pierwszą na-

grode zgarnął bar „Tościk”, specjalizujący się w zapiekankach i tostach. Youtuber porównał tamtejszą zapiekankę serową do legendarnego baru „U Witka” - jednej z niewielu placówek, które do tej pory wypadły równie imponująco w jego ocenie. Gruba warstwa roztopionego sera, zachodząca na boki, aromat natychmiast wyczuwalny po wejściu i pokrojone pieczarki zamiast taniego farszu - to połączenie przekonało Książędo bez reszty.

Dругие wyróżnienie powędrowało do baru „Frytka” -

miejsca, które od 49 lat niezmiennie serwuje domowe frytki i kiełbasę grillową od tego samego dostawcy. Cena porcji frytki wynosi 12 zł. Youtuber podkreślił, że właśnie ten upór w zachowaniu tradycyjnej receptury - w czasach, gdy większość lokali sięga po mrożonki - czyni „Frytkę” wyjątkową.

Przyznanie dwóch naklejek „Muala” w jednym mieście to sytuacja rzadko spotykana w dotychczasowej historii kanału. Naklejka trafia wyłącznie do miejsc naprawdę wyróżniających się. Zdecydowana więk-

szość odwiedzanych przez Książędo barów jej nie otrzymuje.

Obydwa lokale szykują się teraz na wzmożony ruch. Pojawienie się naklejki „Muala” to niemal gwarancja długich kolejek, a goście przyjeżdżają do wyróżnionych miejsc nawet z odległych krańców Polski.

Naklejka „Muala” to autorskie wyróżnienie, przyznawane przez Książędo lokalnym punktom gastronomicznym, które w jego ocenie oferują wyjątkową jakość jedzenia w stosunku do ceny. ©

Książędo rozdał w Świdnicy dwie naklejki „Muala”. Bary „Tościk” i „Frytka” podbiły jego serce oraz podniebienie.

Odnaleźli zaginioną seniorkę w zaroślach

Po 8 godzinach poszukiwań policjanci znaleźli 80-latkę w zaroślach, w trudno dostępnym miejscu koło szpitala.

Adrianna Szurman
Szczawno-Zdrój

80-latka ze Szczawna-Zdroju spadła ze skarpy i wylądowała w zaroślach. Nie potrafiła się z nich samodzielnie wydostać i wrócić do domu. Na szczęście ta historia ma dobre zakończenie.

Informację o zaginięciu 80-latki przekazali jej bliscy około godz. 5.00 rano. Postawiła ona na nogi służby z I komisariatu w Wałbrzychu. Akcję wsparli miejscy strażnicy ze Szczawna-Zdroju, pomocny okazał się też monitoring z Wałbrzyska.

- Operatorzy Centrum Sterowania Ruchem i Monitoringu Wizyjnego na bieżąco analizowali dostępny obraz, pomagając w ustaleniu możliwego

miejsca pobytu seniorki - mówi Agnieszka Głowacka-Kijek z wałbrzyskiej policji.

Mundurowi sprawdzali kolejne miejsca, w których mogła przebywać kobieta. Ich determinacja przyniosła efekt. Około godz. 13.00 dzielnicowi asp. szt Dawid Przybylak i asp. Krzysztof Papuga odnaleźli zaginioną kobietę w rejonie szpitala im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu. Znajdowała się w zaroślach.

- Wszystko wskazuje na to, że spadła ze skarpy i nie była w stanie samodzielnie wrócić do domu. Na szczęście była przytomna. Policjanci natychmiast udzielili jej wsparcia i wezwali zespół ratownictwa medycznego, który przejął kobietę pod swoją opiekę - informuje policjantka. ©©

Zerwał kobiecie okulary. Długo za to posiedzi

Paweł Gołębiowski
Szczawno-Zdrój

Nawet 8 lat więzienia grozi 34-latkowi z Wałbrzyska, który 3 maja w centrum Szczawna-Zdroju dokonał kradzieży, uznawanej za szczególnie zuchwałą.

Kobieta czekała przed sklepem przy ul. Kościuszki na jego otwarcie. Wtedy podszedł do niej mężczyzna, który poprosił o pieniądze. Kiedy kobieta odmówiła, zerwał jej z twarzy okulary i uciekł.

Pokrzywdzona natychmiast zgłosiła to na policję, a funkcjonariusze z Komisariatu Policji I w Wałbrzychu zaczęli działać. Analizowali monitoring, rozmawiali ze świadkami. Jeszcze tego samego dnia po godz.

20.00 zatrzymali 34-latkę w miejscu jego zamieszkania, w dzielnicy Stary Zdrój. Odzyskali też okulary uszkodzonej.

- Wartość skradzionego mienia wyniosła 200 złotych, jednak w tym przypadku wartość przedmiotu nie ma decydującego znaczenia. Kradzież szczególnie zuchwałą polega bowiem między innymi na zabranii cudzej rzeczy poprzez jawne, bezpośrednie działanie wobec pokrzywdzonego, okazujące lekceważenie lub agresję wobec ofiary. Właśnie z takim zachowaniem mieliśmy do czynienia w tym przypadku - wyjaśniają w wałbrzyskiej policji.

Zuchwały złodziej usłyszał już zarzuty. Grozi mu wieloletnia, nawet 8-letnia odsiadka. ©©

KRÓTKO

WAŁBRZYCH Mieszkanie zapaliło się od świeczki

Na szóstym piętrze 10-piętrowego budynku przy ul. Hirsfelda w Wałbrzychu wybuchł pożar mieszkania. Ogień pojawił się około godziny 17.20. Na miejscu pracowało sześć zastępów straży pożarnej i policja. Płomienie udało się szybko opanować, na szczęście nikt nie ucierpiał. Spłonęło tylko wyposażenie lokalu. Jak ustaliliśmy, do pożaru doszło od zapalnej świeczki. Rozmawialiśmy z lokatorem, który próbował samodzielnie gasić pożar. - Nie miałem szans. Wszędzie było mnóstwo dymu. Zapaliła się wersalka, meble, nawet tapeta - powiedział nam zdenerwowany pan Edward. Uciekł z mieszkania tak, jak stał. W białej koszuli i spodniach. ADA

SZCZAWNO-ZDRÓJ Wsiadli za kółko po kielichu

Dwaj niestrzeżeni kierowcy zostali zatrzymani przez policjantów wałbrzyskiej drogowki. Obydwaj wpadli na ulicy Słowackiego w Szczawno-Zdroju. Pierwszy został zatrzymany tuż po godzinie 6.00. Kontrola wykazała, że 69-letni mieszkaniec Świebodzic kierował osobówką, mając we krwi 0,86 promila alkoholu we krwi. Mundurowi natychmiast zatrzymali mężczyźni prawo jazdy. Podobnie, jak 46-latkowi z Wałbrzyska, który jechał tą samą ulicą, mając 0,57 promila alkoholu we krwi. Obydwaj muszą się teraz liczyć z karą pozbawienia wolności do 3 lat, wieloletnim zakazem prowadzenia pojazdów oraz wysoką grzywną. PG

CZARNY BÓR Miał promile i zaległą karę

Policjanci zatrzymali w Czarnym Borze 25-latkę z Kamiennej Góry, który prowadził samochód osobowy, mając we krwi 0,9 promila alkoholu. Stracił prawo jazdy, a samochód przejęła wskazana osoba. Podczas zatrzymania okazało się jednak, że 25-latek jest poszukiwany przez Sąd Rejonowy w Wałbrzychu. Ma bowiem odbyć karę 3 dni pozbawienia wolności za wykroczenie skarbowe. Teraz odpowie i za stare, i za nowe winy. PG

Ksiądz Jan Gargasewicz jest pierwszym duchownym - triumfatorom świeckiego plebiscytu.

PLEBISCYT WIERNI I NASI CZYTELNICY DOCENILI PRACĘ

Czynimy dobro, a ono do nas wraca

Adrianna Szurman
Wałbrzych, Warszawa

Proboszcz z Wałbrzyska Jan Gargasewicz odebrał nagrodę na Zamku Królewskim. Wygrał ogólnopolski plebiscyt Osobowość Roku Polska Press.

Działalność księdza Jana Gargasewicza najpierw docenili dziennikarze Gazety Wrocławskiej, którzy zgłosili duchownego do plebiscytu Osobowość Roku 2025 w kategorii działalność społeczna i charytatywna. Następnie wierni i ci, którzy księdza znają i wspierają w etapie powiatowym, a później wojewódzkim.

Szedł jak burza!

Już wtedy wszyscy mocno uwierzyli, że ksiądz Gargasewicz może wygrać ogólnopolski finał, organizowany przez Polska Press Grupę. I tak się stało! Jego przewaga nad konkurentami była miażdżąca, co nie umknęło uwadze organizatorów plebiscytu. Wartość wygranej jest tym bardziej znacząca, że osoba duchowna

zwyciężyła w ogólnopolskim finale świeckiego plebiscytu po raz pierwszy.

Ma odwagę działać

Plebiscyt organizowany jest po to, by uhonorować ludzi, którzy mają odwagę działać, zmieniać swoje otoczenie i pociągać za sobą innych. A ksiądz Gargasewicz taki właśnie jest. Był harcerzem, strażakiem OPS. Jako wikary w Strzegomiu przygotowywał z ZHP obozy dla dzieci i młodzieży. W 1997 roku podczas powodzi zorganizował pomoc materialną dla rolników i ich dzieci, które dzięki temu wsparciu pojechały na wakacje. Podczas suszy w 2000 roku wysłał na Podlasie 40 wagonów siana, słomy i zboża.

W Wałbrzychu uruchomił jadłodajnię dla potrzebujących i codziennie karmi głodnych.

Ksiądz Jan Gargasewicz wygrał ogólnopolski finał plebiscytu Grupy Polska Press z miażdżącą przewagą nad konkurentami.

Karmi też, ale na słodko, parafian i ich gości, bo tuż przy kościele otworzył kawiarnię dla wiernych, gdzie po mszy można napić się dobrej, włoskiej kawy i zjeść ciasto. A wszystko za „co łaska”. Lada dzień przy kościele stanie pomnik Jana Pawła II, który zostanie zbudowany z datków. Ksiądz prowadzi też NZOZ Caritas - sieć placówek, jak przychodnia rehabilitacyjna przy kościele, hospicjum i ZOL, w których chorzy znajdują ukojenie w cierpieniu. Statuetka, którą odebrał w Warszawie jest uhonorowaniem i docenieniem jego działań przez ludzi, którzy zdążyli poznać księdza.

- Dobro zawsze do człowieka wraca, więc wszystko, co czynimy innym, też wróci. A pomagać warto także w znaczeniu materialnym, indywidualnym - zaznaczał ksiądz Jan Gargasewicz podczas uroczystości w Warszawie.

Nie zapomniał także podziękować Gazecie Wrocławskiej za nominowanie go do plebiscytu i zaznaczył, że pełni posługę w Wałbrzychu, którego stał się ambasadem. ©©

Willa Keindorffa będzie remontowana. Powstanie w niej muzeum Hochbergów

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Willa Keindorffa w Wałbrzychu doczeka się remontu. Miasto przekazało ją Zamkowi Książ. Będzie tu muzeum Hochbergów.

Willa Keindorffa przy ul. Zamkowej 2 w Wałbrzychu doczeka się remontu. Będzie wieloetapowy, a zajmie się nim Zamek Książ.

Powstanie muzeum Hochbergów

Ostatnim gospodarzem willi Keindorffa było Wojewódzkie Kuratorium Oświaty. Urzędnicy opuścili zabytek po reformie administracyjnej, która weszła w życie w styczniu 1999 roku. Nieremontowana, nieużytkowana i nieogrzewana willa powoli niszczała i popadała w coraz większą ruinę.

W ostatnich latach pojawiały się pomysły na zagospodarowanie obiektu. Jednym z ważniejszych i najbardziej obiecujących był dotyczący utworzenia w nim Urzędu Stanu Cywilnego. Ostatecznie USC przeniesiono do innego, zabytkowego obiektu - willi Issmera, byłej siedziby straży pożarnej przy ul. Matejki.

- Ostatecznie musieliśmy zrezygnować z tej koncepcji, bo

Podupadający zabytek nie miał szczęścia od reformy administracyjnej w 1998 roku.

nie zgodził się na to konserwator zabytków. Nie było też możliwości wprowadzenia udogodnień dla osób niepełnosprawnych - zaznaczył prezydent Wałbrzycha Roman Szelemej podczas konferencji prasowej, na której uroczystie ogłoszono, że obiekt będzie poddany kapitalnemu remontowi. A docelowo utworzone zostanie tu muzeum Hochbergów z salami muzealno-edukacyjnymi. Za-

bytek ma też służyć pobliskiej Akademii Nauk Stosowanych oraz innym instytucjom.

Miasto przekazało willę Zamkowi Książ

- Przez lata czyniliśmy starania o to, by odzyskać od Skarbu Państwa prawa do tej nieruchomości i do jej otoczenia, byśmy mogli wykorzystywać ją na cele publiczne. Mamy przygotowany projekt, który zresztą na-

dal jest aktualny. Przez długi czas zastanawialiśmy się, jak wykorzystać ten obiekt z myślą o wałbrzyszanach i turystach. Ustaliliśmy wspólnie z historykami, prezeską Zamku Książ i prezesem Fundacji Księżnej Daisy, by ta willa, stopniowo poddawana restauracji i modernizacji, stała się częścią kompleksu pałacowo-parkowego Książa. Spółka dobrze radzi sobie z takimi trudnymi wy-

zwaniami konserwatorskimi i jest bardzo skuteczna w pozyskiwaniu środków na renowację - tłumaczył prezydent.

Podkreślił, że zamek Książ zyskał tytuł pomnika historii, dzięki czemu mógł sięgnąć po kolejne pieniądze na remonty. A to zawrotna kwota - 30 mln zł z programu Feniks.

- Bardzo się cieszymy, że willa powraca do zasobów Zamku Książ. Będziemy intensywnie poszukiwali funduszy na jej remont. Mamy już koncepcje i plany. Willa sąsiaduje z willą księżnej Daisy i chcemy, aby przeznaczenie tych obiektów łączyło się pewną klanją. W zamku nie mamy już przestrzeni na to, by mówić o samych Hochbergach, o tym, jakie majątki posiadali, jakie kąpielnie prowadzili, a tu będzie na to miejsce. W willi obok powstanie natomiast sala, poświęcona księżnej Daisy - mówiła Dorota Karolewska, prezeska Zamku Książ w Wałbrzychu.

Mateusz Myktytyszyn, prezes Fundacji Księżnej Daisy zaznaczył, że majątek Hochbergów obejmował znaczną część miast i wsi Aglomeracji Wałbrzyskiej, więc jest o czym opowiadać.

- Budynek ma charakter neorenesansowy. Obecnie trwa inwentaryzacja tego, co jest

w środku. Zachowało się całkiem sporo ciekawostek. Jak choćby piękne boazerie, kominek z herbem Hochbergów, zabytkowa stolarka czy elementy szkła, z których będziemy mogli odtworzyć piękne, secesyjne ozdoby. Powstanie nowa atrakcja w Śródmieściu, a zabytek zostanie uratowany. To jest najważniejsze - przekonywał.

Książę Hochberg gorąco kibicuje ekipie Zamku Książ

Podczas spotkania obecny był szef klanu Hochbergów, książę Peter von Hochberg-Pless z żoną Anną.

Jak podkreślił, cieszy się, że spuścizna jego rodziny trafia pod skrzydła ekipy Zamku Książ, prezeski Doroty Karolewskiej i prezesa fundacji Mateusza Myktytyszyna. Książę chętnie zagląda do zamku. Przez lata jego rodzina przekazała zabytkowi cenne pamiątki, które zasiliły ekspozycje. W ubiegły weekend Książę świętował w Książu swoje 70. urodziny, na które zjechało ponad 140 osób z Niemiec i innych krajów europejskich.

Remont szacuje się na 15-20 mln zł. Wniosek w tej sprawie jeszcze w tym roku zostanie złożony w ramach programu Feniks.

©P

Stadion miał już tętnić życiem. Ale będzie gotowy najszybciej za rok

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Wałbrzych zerwał umowę z wykonawcą przebudowy stadionu w dzielnicy Nowe Miasto. Ale jest plan na dokończenie tej inwestycji.

Wałbrzych 6 maja odstąpił od umowy z wykonawcą remontu stadionu w dzielnicy Nowe Miasto.

Roboty stanęły, podwykonawcy mają kłopoty

Sytuacja raczej nie może zaskakiwać, bo obserwujący postęp prac na terenie przebudowywanego obiektu przy ul. Chopina musieli zauważyć, że od dłuższego czasu niewiele się tam działo. Okazało się też, że problemy mają podwykonawcy. Innymi słowy: same kłopoty.

„Gmina nie ma wątpliwości, że wykonawca utracił zdolność do wykonania tej umowy, co bezpośrednio narażało zamawiającego oraz zaangażowanych na inwestycji podwykonawców, dostawców i usługodawców na szkodę. Wykonawca wezwany do czynności inwentaryzacyjnych przystąpił do nich 7 maja 2026 roku. Gmina Wałbrzych wezwała wykonawcę również do wykonania prac zabezpieczających - czytamy w oświadczeniu miasta.

Umowę na modernizację podpisano w październiku 2023 roku

Umowę na modernizację i przebudowę kultowego stadionu, na którym między innymi przed laty swoje mecze w ekstraklasie rozgrywali piłka-

Zamknięte bramy, rozkopany teren, brak jakichkolwiek prac. Remont stadionu miał się zakończyć w 2025 roku...

rze Górnika Wałbrzych, podpisano 11 października 2023 roku. Wydawało się, że obiekt, który otwarto sto lat temu, a w ostatnich latach popadał w ruinę, zostanie teraz szybko uratowany. Niestety, raczej tak będzie. Prace przedłużają się i pojawiają się problemy. Wbrew pozorom jednak zerwanie umowy z głównym wykonawcą wcale nie musi być złym rozwiązaniem.

- Przez ostatnich kilka miesięcy podwykonawcy otrzymywali wynagrodzenie od nas. Bezpośrednio płaciła im gmina. W ostatnich tygodniach zgłosili nam też, że generalny wykonawca z nimi nie współpracuje, nie odbiera od nich robót. Nie chce też, aby prace były nadal realizowane. W związku z czym zaczęli zgłaszać nam, że schodzą z budowy, przerywają roboty. Podwykonawcy deklarują natomiast, że z nami jako

inwestorem chcą dokończyć swoje zakresy prac, które mają zawarte w umowach i dalej z nami współpracować - wyjaśnia Kacper Nogajczyk, wiceprezydent Wałbrzycha.

Budowa może się zakończyć w sierpniu 2027 roku

Jest zatem nadzieja, że miasto będzie kontynuowało remont stadionu, współpracując z podwykonawcami. Szacuje się, że obecnie jest wykonanych około 65-70 procent prac, a podwykonawcy mogliby je wznowić po około 3-4 tygodniach - po uregulowaniu niezbędnych formalności.

Wiceprezydent Nogajczyk wyjaśnia, że realny termin zakończenia budowy oraz odbiorów przez Polski Związek Lekkoatletyki oraz Polski Związek Piłki Nożnej to okolice lipca, sierpnia przyszłego roku. ©P

SPORT KOSZYKARZE GÓRNIKA ZAMEK KSIĄŻ WAŁBRZYCH ZAKOŃCZYLI SEZON 2025-2026. POŻEGNALI SIĘ Z KIBICAMI PO

Dziesiątki sympatyków dziękowały za pr

Kibice pogodzili się z faktem, że przegrany mecz ze Stal Ostrów Wlkp. zakończył sezon.

Doping był taki, jak na ligowych meczach. Fani już czekają na następne rozgrywki!

Dziesiątki kibiców przyszły do hali Aqua Zdroju podziękować drużynie za dostarczone emocje. K

Kibicowania Górnikowi trzeba się uczyć od najmłodszych lat. Dobrze wie o tym rycerz - maskotka drużyny.

Wałbrzyskanie po zasadniczej fazie uplasowali się na 11 pozycji. Nie ma mowy o spadku, ale sezon jest zakończony.

W CZAS SPOTKANIA W HALI AQUA ZDROJU

Przeżyte emocje

Kończące sezon 2025-2026 spotkanie odbyło się w piątek, 9 maja.

Wszystkim sympatykom zespołu, władzom miasta i sponsorom podziękował trener Andrzej Adamek.

Zawodnicy i członkowie sztabu szkoleniowego wychodzili do prezentacji pojedynczo. Każdy dostał brawa.

Fanki nie miały wątpliwości. - Górnikowi szanse na wyższą loketę pokrzyżowała plaga kontuzji - mówiły zgodnie.

Cheerleaderki Górnika kolejny raz udowodniły, że w Wałbrzychu panuje niezwykła, koszykarska atmosfera.

Zawodnicy i szkoleniowcy przeżyli obłędnie podczas podpisywania klubowych plakatów.

Zdobyć autograf swego idola na plakacie z jego zdjęciem? Takie trofeum jest bezcenne!

DŁUGIE POŻEGNANIE Z CZARNĄ OSPĄ. W TLE WĄTEK POLSKI

8 maja 1980 roku. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) oficjalnie ogłosiła, że ludzkość na całym świecie jest wolna od czarnej ospy.

Mariusz Grabowski

Ospa, wywoływana przez wirusa ospy prawdziwej (Orthopoxvirus) nękała ludzkość przez co najmniej 3 tys. lat, zabijając 300 mln ludzi w samym tylko XX w. Ostatni odnotowany przypadek ospy miał miejsce w 1978 roku, ale w laboratoriach powstają wciąż nowe mutacje wirusa.

Paniczny strach

W deklaracji „Wykorzenienia ospy w świecie” uchwalonej przez Światową Organizację Zdrowia w Genewie 8 maja 1980 r., czytamy: „Trzydzieste trzecie Światowe Zgromadzenie Zdrowia uroczyście oświadcza, że cały świat i wszyscy ludzie zostali uwolnieni od ospy, która była najstraszniejszą chorobą szalejącą w formie epidemii w wielu krajach od najdawniejszych czasów, pozostawiając po sobie śmierć, ślepotę i oszpecenie... Wyraża głęboką wdzięczność wszystkim narodom i jednostkom, które przyczyniły się do sukcesu w tym szlachetnym historycznym przedsięwzięciu”.

Ospa budziła strach od zawsze. Ślady wysypki spowodowanej ospą znaleziono nawet na twarzy mumii Ramzesa V (1160 r. p.n.e.). Pierwsze jej objawy - wysoka gorączka i zmęczenie przez wieki powodowały panikę, kolejne - charakterystyczna wysypka, która pojawia się w szczególności na twarzy, rękach i nogach - zamieszki i rozruchy. Potem było jeszcze gorzej - wykwitły wypełniały się płynem, później ropą, a z czasem przekształcały się w strupy, które odpadały budząc przerażenie.

Śmiertelność 30 procent

„W nieustającym pochodzie śmierci ospa niszczyła całe narody, zabijając zarówno ubogich, jak możnych i monarchów, dziesiątkowała armie, zmieniała losy krajów, kształtowała wierzenia; w Afryce, w Chinach i w Indiach ospa miała swe bóstwa i swoje świątynie. Praktyki religijne przyczyniały się między innymi do utrzymania endemii i szerzenia się epidemii tej choroby” - pisał Jan Kostrzewski w rozprawie „Świat wolny od ospy” („Przeгляд epidemiologiczny” nr 4, 1980 r.).

Dziś wiemy, że wirus wywołujący chorobę, czyli należący do herpesvirusów Orthopoxvirus, przenosił się głównie przez bezpośredni kontakt z osobami chorymi oraz drogą kropelkową. Istniało też ryzyko zakażenia przez kontakt z ubraniami, pościelą i przedmiotami, z którymi miał styczność chory.

Śmiertelność ospy prawdziwej wynosiła średnio do 30 proc., ale zależała też od postaci choroby i mogła być wyższa. Najbardziej agresywne od-

We Wrocławiu w maju 1963 roku wybuchła jedna z ostatnich w Europie epidemii ospy prawdziwej. Stan epidemii ogłoszono 17 lipca, odwołano go po kilku tygodniach, 19 września.

miany ospy prawdziwej zabijały nawet ponad 80 proc. osób zarażonych. Najwyższą umieralność obserwowano u osób nieszczepionych.

Jest nadzieja

Krokiem milowym w zrozumieniu, na czym polega nabieranie odporności na ospę, były próby opanowania jej za pomocą immunizacji, czyli uodpornienie organizmu na działanie czynników chorobotwórczych. Historia ta sięga XI-wiecznych Chin, z których pochodził pierwsze wzmianki o stosowaniu strupów pobranych od osób przechodzących łagodną formę ospy i aplikowaniu ich zdrowym obywatelom w celu uodpornienia.

Zabieg ten, zwany w epidemiologii wariolizacją, zyskał jednak na popularności dopiero pięć wieków później, wtedy pojawiły się również pierwsze instrukcje, jak przeprowadzić go prawidłowo. Do najbardziej rozpowszechnionych metod należało wdmuchiwanie do nozdrzy wysuszonych i zmielonych strupów oraz umieszczanie w nosie waty nasączonej płynem pochodzącym z krost.

Momentem przełomowym w historii pokonania ospy były obserwacje poczynione przez Benjamina Jesty'ego, który powiązał skutki wirusa kro-

wianki, występującego głównie u bydła, ale niestanowiącego zagrożenia dla ludzi, z odpornością na zarażenie się chorobą. Postanowił podawać więc zarażonym wirus krowianki. 14 maja 1796 r. przeprowadził szczepienie na 8-letnim chłopcu, uznawane za pierwszy tego rodzaju zabieg w historii. Pacjent nie zachorował i dożył starości.

Czy to już koniec?

Już w 1881 r. na cześć odkrycia Jennera Ludwik Pasteur zaproponował nazwanie go terminem „vaccination” (z łac. vacca - krowa), czyli „wakcy-nacja” (szczepienie). Wiadomość o sukcesie zabiegu obiegła cały świat, jednak aż do lat 60. XX w. szczepienia nie były popularne, a liczba zakażeń utrzymywała się na poziomie 10-15 mln rocznie. Zaczęła spadać dopiero po wprowadzeniu w 1967 r. Światowego Programu Eradykacji Ospy Prawdziwej. Rozpoczęcie procesu powszechnych i obowiązkowych szczepień doprowadziło do całkowitego wykorzenienia tej choroby.

Co ciekawe, pojawiają się głosy, że wyeliminowanie ospy odrąbiono nieco na wyrost. Jest bowiem wielce prawdopodobne, że nie wszystkie kraje zastosowały się do Konwencji o zakazie prowadzenia badań,

Ubiór ochronny służby zdrowia w okresie epidemii we Wrocławiu. Zachorowało 99 osób (najwięcej było pracowników służby zdrowia), z których siedem zmarło, w tym cztery to lekarze i pielęgniarki.

produkcji i gromadzenia zapasów broni bakteriologicznej i toksycznej oraz o ich zniszczeniu z 1972 r. Wciąż zatem istnieje zagrożenie użycia wirusa ospy jako broni biologicznej. Jest to prawdopodobne z uwagi na jego wysoką zakaźność, łatwość szerzenia się zachorowań, wysoką śmiertelność oraz niewielkie koszty produkcji.

Czający się wirus

Dowody są na wyciągnięcie ręki: W lipcu 2014 r. przez amerykańskie media przemknęła wiadomość, że w pomieszczeniach gospodarczych laboratorium Narodowych Instytutów Zdrowia w Bethesda w stanie Maryland (w 1972 r. je przejęła Agencja Żywności i Leków), odkryto próbki wirusa ospy prawdziwej pochodzące z lat 50. XX w.

Z kolei w 2017 r. zespół kanadyjskich naukowców pod kierownictwem wirusologa Davida Evansa z Uniwersytetu Alberta w Edmonton syntezował bliskiego krewnego ospy prawdziwej. Dokonali tego dzięki materiałowi DNA „dostarczonego pocztą z publicznie dostępnych źródeł” przez niemiecką firmę Geneart, która specjalizuje się w syntezach DNA na zamówienie. To dowód, że podobna możliwa dla każdego, kto dys-

ponuje odpowiednimi umiejętnościami i zasobami.

Epidemia z 1972 roku

Odnajdujemy dla porządku, że ostatnim dużym zarzewiem ospy w Europie była epidemia w Jugosławii w 1972 r. Ogniiskiem zakażenia okazał się pielgrzym, który powrócił z Bliskiego Wschodu, gdzie zakaził się wirusem. Epidemia objęła 175 osób, z których 35 zmarło (śmiertelność wyniosła więc 20 proc.). Władze ogłosiły stan wyjątkowy, wprowadziły kwarantannę oraz masowe ponowne szczepienia obywateli, korzystając z pomocy WHO i Donalda Hendersona. W ciągu 2 miesięcy epidemia została jednak powstrzymana.

Ostatni naturalny przypadek variola minor został zdiagnozowany 26 października 1977 r., a ostatni przypadek groźniejszej variola major dwa lata wcześniej, w listopadzie 1975 r. Oblicza się, że kompletne wyeliminowanie ospy kosztowało 300 mln dolarów.

Nieco sensacyjne zakończenie historii ospy opisali Ken Alibek Stephen Hadelman w „Bio-hazardzie” - w 1978 r. wirus wy-dostał się z laboratorium naukowego w Birmingham. Bezpośrednio w wyniku choroby zmarła Janet Parker, pełniąca funkcję fotografa medycznego, natomiast prof. Henry Bedson,

naukowiec odpowiedzialny za badania ospy na uniwersytecie, popelił samobójstwo.

Ospa na Dolnym Śląsku

W Polsce powszechny obowiązek szczepień przeciwko ospie czarnej wprowadzono już w 1951 r. (zniesiono go w 1980 r., po deklaracji WHO). Jednak to właśnie w Polsce, we Wrocławiu, wybuchła w maju 1963 r. jedna z ostatnich w Europie epidemii ospy prawdziwej. Pierwszą jej śmiertelną ofiarą była pielęgniarka Lonia Kowalczyk, która miała styczność z zakażonym Bonifacym Jedynakiem, który akurat wrócił z Birmy i Wietnamu.

Stan epidemii ogłoszono 17 lipca, odwołano go 19 września. W czasie trzech miesięcy zachorowało 99 osób, z których siedem zmarło. Miasto zostało na kilka tygodni sparaliżowane i odcięte od reszty kraju kordonem sanitarnym. Wprowadzono zakrojony na szeroką skalę program profilaktyczny, umieszczając osoby podejrzane o kontakt z chorymi w izolatoriach. Zaszczepiono wówczas 98 proc. mieszkańców Wrocławia. Tym, którzy nie chcieli podporządkować się wprowadzonym przepisom, groziły wysokie grzywny, a nawet więzienie. Stworzono też karne oddziały dla - zawsze pojawiających się w podobnych sytuacjach - awanturników i buntowników.

Znaczenie szczepień

Jednym z najważniejszych zadań, jakie władze postawiły sobie w walce z ospą prawdziwą, było rozpoczęcie wspomnianych masowych szczepień. We Wrocławiu wprowadzono je 17 lipca i początkowo były dobrowolne.

Tylko w trzech pierwszych dniach akcji zaszczepiło się 124 tys. osób, a do 22 lipca - 180 tys. Dla porównania w 1962 r. w Polsce przeciwko ospie prawdziwej ogółem zaszczepiono ok. 200 tys. osób. Z dniem 1 sierpnia 1963 r. wprowadzono szczepienia przymusowe i obowiązek ten objął wszystkich mieszkańców miasta, bez wyjątku, również tych, którzy wcześniej zostali z niego zwolnieni. Osoby poddane szczepieniu (skaryfikacji) otrzymywały zaświadczenie o wykonaniu zabiegu, które od tej chwili należało, podobnie jak dowód osobisty, nosić przy sobie i okazywać na wezwanie. Ale pomimo powagi sytuacji, nie zdecydowano się całkowicie zamknąć miasta. Kina, teatry, sklepy i kluby działały jak przed pojawieniem się choroby. Na kilka dni zamknięto jedynie miejskie kąpieliska.

Jak widać, polskie władze sanitarne poradziły sobie z ospą dość sprawnie. Światowa Organizacja Zdrowia przewidywała bowiem, że epidemia potrwa dwa lata i w jej wyniku zachoruje do 2 tys. osób, a u-

BYŁ KILKANAŚCIE RAZY W CZARNOBYLU. OBALA MITY

Tomasza Górskiego ciągnęła do Czarnobyla chęć zweryfikowania obiegowych przekonań. – Miałem wrócić ze strefy śmierci schorowany i święcący w ciemności. Mitotwórczość tego miejsca jest nieprawdopodobnie gigantyczna!

Agnieszka Domka-Rybka

Między 40 lat od momentu, gdy 26 kwietnia 1986 r. niebo w okolicy Prypeci, w obecnej Ukrainie, rozświetliła łuna. Radioaktywny materiał wydobywał się z uszkodzonego reaktora czwartego bloku elektrowni atomowej w Czarnobylu. Tak było naprawdę. – Jednak z czasem mity na temat katastrofy zaczęły mieszać się z faktami. Z biegiem lat coraz trudniej ocenić, co jest fikcją, a co rzeczywistością tam się stało. Mitotwórczość tego miejsca jest nieprawdopodobnie gigantyczna – podkreśla Tomasz Górski, bydgoski „poszukiwacz tajemnic”, z wykształcenia archeolog i psycholog, z zamiłowania podróżnik.

Bydgoszczanina szczególnie pasjonują wyprawy do miejsc, które kryją sekrety, kręci go atmosfera opuszczonych miast i podziemi. Do tej pory odwiedził ponad 100 krajów, a w Czarnobylu był kilkanaście razy. Rozmawiał z ludźmi, m.in. byłymi mieszkańcami Prypeci, pracownikami elektrowni i słuchał specjalistów od energii jądrowej.

„Nie było żadnego grzyba atomowego”

To nie jest przypadek, że spotykamy się na terenie po byłym, bydgoskim Zachemie. Dokładnie przy rampie, która służyła do załadunku i wyładunku towarów. Na dole wciąż są nieużywane tory kolejowe (ziemiarze jeszcze ich nie rozkradli), którymi kiedyś przyjeżdżały cysterny z chemikaliami.

– Mnie to miejsce kojarzy się ze strefą czarnobylską. Tam również linia torów kolejowych, tzw. eksterytorialna, przez teren Białorusi biegnie do samej elektrowni, czyli miejsca, w którym 40 lat temu doszło do katastrofy – wspomina pan Tomasz.

Skąd wzięła się jego fascynacja Czarnobylem? – Obejrzałem w telewizji film „Dzwony Czarnobyla”, wyprodukowany w 1996 r. Opowiadał, co działo się 10 lat od wybuchu reaktora. Była w nim pokazana Prypeć (obwód kijowski), czyli legendarna, opuszczone miasto du-

chów. I pojawiła się ogromna chęć, żeby je zobaczyć. Długo nie dawało mi to spokoju, aż pojawiła się możliwość, żeby tam pierwszy raz w życiu pojechać, w 2008 r. Wówczas nie było to miejsce modne, a raczej wypad tylko dla ekscentryków. Gdy powiedziałem, że wybieram się do Czarnobyla, niektórzy pukali się w głowę: „wrócisz ciężko chory” lub „w ogóle nie wrócisz” albo „będziesz świecił w ciemnościach”.

Opowiada, że rzeczywistość okazała się zupełnie inna: – Dziś już wiemy z perspektywy czasu, że do wybuchu wojny w Ukrainie była to prawdziwa perełka turystyczna. Zjeżdżali tam tysiące osób i przewodników. Ci przewodnicy mówili, że po emisji serialu „Czarnobyl” zaczął się taki napływ turystów, że wycieczki trzeba było rezerwować z dużym wyprzedzeniem.

Najbardziej pamięta swoje pierwsze wyjazdy, gdy strefa była nieznana i to, jak zderzył się z mitem: – Wystarczy wpisać Czarnobyl w Google i mamy obraz katastrofy: tysiące ofiar, olbrzymi obszar skażenia na tysiące lat, nic tam nie żyje, nic się nie dzieje, strefa śmierci. Youtuberzy nagrywali filmiki: „Byliśmy w Czarnobylu, nawet ptaki nie śpiewają”. Bzdury! Słyszałem mitem ptaki, wiele ptaków. Dziś to ogromny rezerwat przyrody, raj dla zwierząt, który powstał na bazie czegoś ekstremalnie tragicznego. Można było normalnie wejść – relacjonuje i od razu tłumaczy się, że nie odwiedził strefy od wybuchu wojny w Ukrainie: – Na pewno teren jest zaminowany, stacjonowały tam wojska rosyjskie. Po wojnie trudniej tam będzie pojechać, bo przecież w Ukrainie są ważniejsze miejsca do rozminowania niż Czarnobyl.

Gwoli wyjaśnienia: wraz z upadkiem ZSRR zamknięta strefa wokół Czarnobylskiej Elektrowni Atomowej uległa podziałowi na dwie części: Ukrainą i Białoruską. Obie znacznie się od siebie różnią i są zarządzane niezależnie od siebie. Strefa ukraińska jest bardziej znana i łatwiej dostępna. To tam znaj-

Rampa po bydgoskim Zachemie. „Tory jak w Czarnobylu”.

Pan Tomasz w sterowni bloku czwartego czarnobylskiej elektrowni. Dokładnie w nim doszło do katastrofy w 1986 r.

duje się elektrownia, miasteczko Czarnobyl oraz słynne „opuszczone miasto” Prypeć. Strefa białoruska przez wiele lat była niedostępna dla osób z zewnątrz. Jest tam mnóstwo opuszczonych wsi, utworzono też „Państwowy Rezerwat Ekologiczny Polesie”.

Według bydgoskiego „poszukiwacza tajemnic”, katastrofa jest już mitem samym w sobie: – W filmach popularnonaukowych widzimy, że nagle doszło do potężnego wybuchu. Kojarzę scenę, jak rodzina je kolację i w ułamku sekundy domem mocno trzęsie, a gdzieś za oknem widać na horyzoncie grzyba atomowego. Nic takiego się nie wydarzyło! Katastrofa była bowiem rozciągnięta w czasie. Zaczniemy od tego, że to nawet nie miała być elektrownia. Produkowano w niej pluton

na potrzeby wojska do broni nuklearnej. I stworzono miejsce, które miało udawać elektrownię. Nietypowa konstrukcja z mnóstwem dziwactw technicznych. Reaktory o wiele większe niż standardowe, więc trudno je było zamknąć w obudowach bezpieczeństwa. Płatanina tysięcy rur i spawów, nad którymi trudno zapanować, więc w końcu musiało dojść do rozszczelnienia, właściwie na życzenie ludzi – tak postrzega to Tomasz Górski. Jak twierdzi, ktoś wymyślił, żeby przeprowadzić eksperyment, jak zachowa się reaktor w przypadku zaniku zasilania: – Wyznaczono już nawet datę próby i przeskoloną do tego załogę. Wtedy z Kijowa przyszła informacja, że trzeba wstrzymać test w związku z bardzo dużym zapotrzebowaniem na prąd. Za-

często więc ten dzień przesuwano w czasie. W tzw. międzyczasie zmieniały się ekipy pracowników i przychodzili kolejni, mniej zorientowani w temacie. W końcu przeprowadzono eksperyment w nocy i uruchomił on lawinę zdarzeń. Jednak nie doszło, jak jest to przedstawiane, do wielkiego wybuchu nuklearnego z grzybem atomowym. Ciśnienie rozsądziło metalową konstrukcję, która zawierała materiał radioaktywny. Zaczął się wydostawać na zewnątrz. Pierwsza eksplozja była mała, kolejna to wybuch chemiczny wodoru i wtedy też zginęła pierwsza osoba, Walerij Chodemczuk. Był w tym momencie w pobliżu płyty reaktora, jego ciała nigdy nie znaleziono. Blisko bloku czwartego do dziś wisi tablica upamiętniająca pierwszą ofiarę Czarnobyla – pan Tomasz mówi, że widział tę tablicę.

Dodaje, że w przypadku ogólnej liczby ofiar, także mamy do czynienia z bardzo dużym rozrzutem: – Internet „informuje” nawet o tysiącach ofiar, natomiast w samej katastrofie, pożarze reaktora, zginęło 35 osób. Choć i to może być zawyżony wynik, bo wśród tych 35 ofiar były cztery, które znalazły się tam zupełnie przypadkowo. Według pana Tomasza, mitem są również opowieści, jak przebiegała ewakuacja, to, że ludzi zabrano i nie mogli tam wrócić. Miałem okazję rozmawiać z mieszkańcami Prypeci. Wspominali, że najpierw pojechali do specjalnych obozów, potem przenoszono ich do różnych hoteli robotniczych i był też czas, że pozwolono im wrócić, aby zabrać swoje rzeczy, odzież czy nawet meble. Często przydzielano rodzinom mniejsze lokale i część przedmiotów już nie była im potrzebna.

Dziś wyobraźnię rozbudza samotne przejście ulicami pustej Prypeci: – Mnie przypomina osiedle Błonie w Bydgoszczy sprzed 30 lat. Błonie bez ludzi. W Prypeci są tylko pracownicy strefy czarnobylskiej. Pilnują, żeby nie była rozkradana. Jednak lokalni złomiarze też działają.

Oczywiście, są miejsca bardziej skażone, gdzie chmura osiadała, jak m.in. w okolicy Czerwonego Lasu. Ale np. przy ścianie sarkofagu elektrowni (stalowa powłoka ochronna reaktora jądrowego, zbudowana po katastrofie) jest teraz promieniowanie radioaktywne mniej więcej na poziomie jak w Indiach (Rejon Kerala), gdzie ludzie normalnie żyją.

Tomasz Górski był w kilku lokalizacjach „grozy”, np. w sławnym czwartym bloku elektrowni, na płycie reaktora, gdzie doszło do wybuchu (łącznie znajdują się tam właśnie cztery bloki): – On robi największe wrażenie. Ta pustka, surowość miejsca, lecąca woda radioaktywna. Gdy pojechałem do Czarnobyla pierwszy raz, dużym wyczynem było w ogóle wejście do samej elektrowni, dwóch pierwszych blo-

ków, z czasem strefa coraz bardziej się otwierała. W czwartym bloku byłem z kolegą. Prowadził nas pan, który miał klucze do wszystkich miejsc. Zapytał: „Panowie, to co chcecie zobaczyć?”. I tak zobaczyliśmy wszystko, co tylko się dało.

Kombinezony strażaków. One wciąż promieniują

Przypadkiem zobaczyłem słynne zdjęcie ciężko chorego dziecka – „Igora z Czarnobyla”: – Miał chłopiec miał być zdeformowany, bo jego mama będąc w ciąży została napromienowana. Niestety Igora nie miało jednak związku z katastrofą. W jego życiu płodowym pewnie owinęła się wokół nóżek i to miało dramatyczne skutki. Historie opowiadane także o innych niepełnosprawnych dzieciach też można między bajki włożyć.

Pan Tomasz nie kryje, że od początku ciągnęła go do Czarnobyla właśnie potrzeba weryfikacji mitów. Wciąż powstają nowe. Kit dosłownie sprzed tygodnia, gdy była 40-rocznica katastrofy: – Wydawać by się mogło, że oglądam poważny program w telewizji. Była rozmowa ze strażakiem, który uczestniczył w akcji gaszenia pożaru w 1986 roku. Opowiadał niestworzone rzeczy. Mówił, że przyjechali gasić ogień i wykonali niesamowitą pracę, bowiem, gdyby nie ich działalność, to doszłoby do wielkiego wybuchu. Powstałby krater o średnicy 200 kilometrów, a strefa skażenia miałaby średnicę 800 kilometrów. Tymczasem nie było wybuchów jądrowych, które dokonałyby takich zniszczeń. Tak to wygląda, że z czasem fikcja miesza się z rzeczywistością, że coraz trudniej ocenić, co było naprawdę.

Czy pan Tomasz znalazł się kiedyś w sytuacji zagrożenia? – Tak, w podziemiach szpitala w Prypeci. Trafił do niego strażak, który uczestniczył w początkowej akcji opanowywania pożaru. Oni najbardziej ucierpieli, zmarli po kilku dniach na chorobę popromienną. Strasznie cierpieli. Ich kombinezony trafiły do ponurych piwnic szpitala. Będąc tam, przypomniałem, że wiele lat po katastrofie, musiałem je niechętnie musnąć butem. Leżało tam mnóstwo różnych przedmiotów, szmaty, widziałem hełm czy butle po tlenie medycznym. Wraz z przesuwaniem się po korytarzach nasz licznik Geigera (promieniowania jonizującego – red.) zaczął intensywnie narastać, aż przełączył się na tryb alarmowy. Wychodząc ze strefy przechodzi się kontrolę promieniotwórczą. Przy mnie zapaliła się kilka razy czerwona lampka, znaczy „Groźno” (zielona to „czysto” i świadczy o braku napromieniowania). Przeszedłem dezynfekcję i dopiero wtedy opuściłem strefę. Szok, że tyle lat minęło, a te kombinezony wciąż promieniują. Szok. ©©

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE
PANORAMA

Program telewizyjny

DRAMAT NIEDZIELA TVP KULTURA 20:00

Misja

Akcja filmu rozpoczyna się w 1750 roku. Jezuita Julian zostaje zamordowany przez Indian Guarani, zamieszkujących niedostępne tereny nad wodospadami. Po jego śmierci brat Gabriel, poczuwający się do odpowiedzialności za tragiczny los zakonnika, wyrusza samotnie w tamte regiony. Udaje mu się zdobyć zaufanie Indian i pozyskać ich dla idei chrześcijaństwa, co daje początek jezuickiej misji San Carlos. Jej sielski spokój zakłóca polowanie na indiańskich niewolników, organizowane przez znanego najemnika kapitana Rodrigo Mendozę. Przybywszy do pałacu gubernatora Cabezy z grupą schwytych Indian, Mendoza dowiaduje się, że jego kochanka Carlotta zdradziła go z jego bratem Felipe. Rozgniewany zabija

brata, po czym dobrowolnie zamyka się w celi więziennej i rozpoczyna głodówkę. Kiedy brat Gabriel przyjeżdża z San Carlos do miasta, dowiaduje się od przelozzonego o postępkach Mendozy. Po długiej rozmowie przekonuje go, by ciężką pokutą odkupił grzech bratobójstwa. Tak zaczyna się nowe życie Mendozy.

KOMEDIODRAMAT NIEDZIELA TVP 2 22:25

Pojedynki na głosy

Życie kobiet w bazie wojskowej do łatwych nie należy. Żony żołnierzy wysłanych do Afganistanu zakładają chór, który z biegiem czasu staje się medialną sensacją. Amatorski kobiecy zespół wspiera się na co dzień i w trudnych chwilach, zgodnie z myślą, że „piosenka jest dobra na wszystko”. Na jego czele stoją: zasadnicza i uzależniona od teledruków Kate (Kristin Scott Thomas) oraz zbuntowana i rozrywkowa Lisa (Sharon Horgan). Obie mają zupełnie różne pomysły na repertuar i rywalizują o sympatię śpiewających koleżanek. Kate to miłośniczka znanych klasyków, Lisa natomiast czerpie inspirację z pierwszych miejsc list przebojów. Ich wzajemne uszczypliwości i sprzeczki zdają się nie mieć końca, co niekorzyst-

nie wpływa na atmosferę w zespole. Jeśli Kate i Lisa nie znajdą wspólnej nuty porozumienia, ich wymarzony występ w Royal Albert Hall stanie pod znakiem zapytania. Reżyser Peter Cattaneo, twórca filmu „Golo i wesoło”, przedstawia komedię obyczajową opartą na prawdziwej historii.

KOMEDIA KRYMINALNA SOBOTA TVP 1 21:25

Na noże

Dobrze przyjęta przez krytykę czarna komedia kryminalna, nominowana do nagrody Złotego Globu w trzech kategoriach: Najlepszy film komediowy lub musical, najlepszy aktor (Daniel Craig), najlepsza aktorka (Ana de Armas). Główny wątek filmu koncentruje się na śledztwie w sprawie tajemniczego zgonu głowy pewnej ekscentrycznej rodziny. Pisarz Harlan Thrombey, wzięty autor powieści kryminalnych, został znaleziony martwy w swej luksusowej posiadłości, nazajutrz po 85. urodzinach. Cała rodzina uczestniczyła w tej wyjątkowo hucznej uroczystości. Dochodzenie prowadzi detektyw Benoit Blanc, słynący z niezwyklej skrupulatności i niekonwencjonalnych metod działania. Według niego to właśnie rodzina jest w kręgu najbardziej

podjejranych osób, łącznie z oddaną służącą pisarza. Docieklivy detektyw przepytuje więc wszystkich gości, nikogo nie oszczędzając. Okazuje się, że każdy z nich ma coś na sumieniu, każdy miał również motyw, który mógł

popchnąć do morderstwa. Benoit Blanc musi przebrnąć przez zawile rodzinne zależności, przez całą masę wzajemnych oskarżeń, zawistnych pomówień i kłamstw, by wreszcie odkryć prawdę. Kto okaże się być mordercą?

PONIEDZIAŁEK 18 Maja

TVP1

7.00 Msza święta na Jasnej Górze
7.30 Studio Raban
8.00 Serwis Info
8.20 Zaraz wracam (132)
9.00 Ranczo (32): Wielkie odkrycie
10.00 Komisarz Alex (41): Niebezpieczne związki
11.00 Ojciec Mateusz (146): Wesele
12.00 Serwis Info
12.10 Agrobiznes
12.35 Rok w ogrodzie extra
12.50 Planeta zmian (1) – serial dokument.
14.00 Złoty chłopak (292)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (922)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4717)
18.20 Zaraz wracam (133)
18.55 Akacyjowa 38 (870)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Teatr TV: Moralność pani Dulskiej – Polska 2026
Reż. Agnieszka Glińska, Franciszek Przybylski, wyk. Michał Baliński, Kinga Preis, Olaf Lubaszenko
Aniela Dulaska, matka trojga dzieci i właścicielka kamienicy, to kobieta fałszywa i chciwa. Wszystko robi na pokaz, a jej życiem kieruje lęk przed opinią innych.

21.50 Postscriptum: Moralność pani Dulskiej – magazyn
22.20 Pan Nikt kontra Putin – film dokument. Czechy/Dania/Niemcy 2025
23.35 Balans bieli – magazyn
0.15 Wyszynski – zemsta *** czy przebaczenie – film biograf. Polska 2021

TVP 2

5.30 M jak miłość (1757)
6.25 Rodzina (nie od) święta
6.55 Barwy szczęścia (3381)
7.30 Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny
11.40 Okrasa łamie przepisy (427): Obiad w jednym kociolku
12.10 Kolekcja
12.30 Koło fortuny
13.15 Panna młoda (98)
14.05 Va banque
14.35 Na sygnale (904): I kto teraz nie pasuje do obrazka – serial obyczaj. Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (392)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (99)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3381)
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3382)
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1934) – serial Polska 2026
21.55 Na sygnale (905-opis, 906)
Piotr i Britney pomagają ciężko chorej dziewczynce, podejrzewając błąd w jej leczeniu. Zespół doktora Góry ratuje mężczyznę po upadku na toksyczną farbę. Artur odkrywa przypadkiem, że Beata ma nowego męża.

22.55 Okrutna miłość (2) – miniserial W. Bryt. 2025
23.50 Ballada o białej krowie **** – dramat obyczaj. Iran/Francja 2020
Reż. Maryam Moghadam, Behdash Sanaeaha
1.35 Cztery pory roku w Hawanie (6)
2.30 Akacyjowa 38

Polsat

5.25 Telezakupy TV Okazje
6.00 Nowy dzień – magazyn informacyjny
8.30 Malanowski i Partnerzy (264, 265): Zaginiona pasażerka / Wściekłość
9.30 Trudne sprawy (1070, 1071): Wymiana żon / Poligamista Olek
11.35 Gliniarze (781-783): Chrzczony / Jazda bez trzymanki / Transakcja
14.40 Dlaczego ja? (1569): Pomysł na biznes – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1166)
17.00 Gliniarze (1206)
18.00 Pierwsza miłość (4218) – serial Polska 2026
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.35 Kraven Łowca *** – film sf USA/W. Bryt./Islandia/Kanada 2024
Reż. J.C. Chandor, wyk. Aaron Taylor-Johnson, Ariana DeBose, Fred Hechinger
23.15 Ucieczka z piekła *** – film sensacyjny USA/Tajlandia 2015
Reż. John Erick Dowdle, wyk. Owen Wilson, Lake Bell, Pierce Brosnan
Jack przenosi się z rodziną do południowo-wschodniej Azji. Po przyjeździe wychodzi z hotelu po gazetę. Odkrywa, że w całym mieście trwają zamieszki.
1.25 Nieobliczalny – film sens. USA/W. Bryt./Rum. 2006
3.40 Ewa gotuje

TVN

5.00 Nauka jazdy
5.40 Uwaga!
5.55 Ukryta prawda (1641)
6.50 Kuchenne rewolucje: Myśl bór – „Domowe obiady u rudej”
7.45 Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny
11.20 Doradca smaku
11.25 Kuchenne rewolucje: Poznań – Szagówka i majeranek / Warszawa – bar mleczny
13.40 Ukryta prawda (1607-1608, 1687) – serial fabularno-dokument.

16.50 Szpital św. Anny (27)
W szpitalu pojawia się Maciej, nowy chirurg ze Stanów Zjednoczonych. Kaja mówi przyjaciółce, że Wronski próbował potracić ją samochodem, gdy wracała rowerem z pracy.
17.55 Detektywi (324)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4213) – serial Polska 2026
20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Bitwa o gości – reality show
22.40 Snake Eyes: Geneza G.I. *** Joe – film akcji USA 2021
Reż. Robert Schwentke, wyk. Henry Golding, Andrew Koji, Haruka Abe
Snake Eyes ratuje życie przyszłemu przywódcy japońskiego klanu Arashikage. Jego członkowie zapraszają go do swoich szeregów. W Japonii znajduje coś, za czym bardzo tęsknił – dom.
1.05 Pełzająca śmierć *** – horror USA 2019
3.05 Co za tydzień! – magazyn
4.40 Uwaga! – magazyn
3.55 Szpital św. Anny (93)
4.55 Kto was tak urządził?

TVN 7

6.50 Szkoła (656, 657)
8.45 Ukryta prawda (1298, 1366, 1367)
11.55 W-11 Wydział Śledczy (981-983)
14.00 Detektywi (84)
15.00 Szpital św. Anny (120)
16.00 Sedzia Anna Maria Wesołowska (6, 7)
18.00 Sekrety życia (20)
19.00 Ukryta prawda (1491)
20.00 Hotel Paradise (45)
21.00 *** 72 godzinny – film sensac. USA/Fr. 2014, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Kevin Costner
23.30 *** Miss agent II: Uzbrojona i uroczą – komedia sensac. USA 2005, reż. John Pasquin, wyk. Sandra Bullock
1.55 Skok na głęboką wodę (10)

TVP Kultura

9.25 Tamte lata, tamte dni
10.00 Jan Serce (8)
11.15 *** Niedziadek – film przygod. Francja/USA 1988
13.00 Pierwsze kroki w Operze
14.25 *** Stracona noc – dramat Polska 1974
15.15 *** Szarada – komedia sens. USA 1963
17.25 Jan Serce (9)
18.25 Tygodnik kulturalny
19.20 Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki
20.00 *** Zabójczy widok – film sens. W. Bryt./Isl./USA 1985
22.20 Porozmawiajmy szczerze
23.00 *** Zaklinacz deszczu – dramat USA 1997

TVP Sport

6.15 Zawody siłaczy: LM Strongman: Włochy
7.15 Piłka nożna: Lechia Gdańsk – Legia Warszawa
9.25 Piłka nożna: Chelsea FC – Manchester City
11.40 Koszykówka: NBA
13.45 (L) Badminton: Legia Warszawa – SKB Lipol – Malow Suwałki
16.45 Magazyn Betlic 2. Ligi
17.25 Magazyn Betlic 1. Ligi
17.55 (L) Piłka nożna: Puszcza Niepolomice – ŁKS Łódź
20.05 Magazyn Betlic 1. Ligi
21.30 Gol
22.50 Sportowy wieczór
23.20 MMA: Gala w Hanowerze
1.35 Boks: Brian Norman Jr. – Jin Sasaki

TV 4

6.00 Strażnik Teksasu (9, 10)
7.55 Bogaty dom – biedny dom (113)
8.55 Policjantki i policjanci (434, 435)
10.55 Na ratunek 112 (1167, 466)
11.55 Dlaczego ja? (1521, 1522)
13.55 Trudne sprawy (1097-1099)
16.55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (528)
18.00 Policjantki i policjanci (1425, 1426)
20.00 Uroczysko (253)
20.30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1032)
21.30 Sprawiedliwi. Trojmiasto (149)
22.40 *** Pamięć absolutna – film sf USA/Meksyk 1990, reż. Paul Verhoeven, wyk. Arnold Schwarzenegger, Sharon Stone

TV Trwam

11.20 Stan bezpieczeństwa państwa
11.30 Warto być ojcem
11.45 Muzyczne chwile
12.00 Odpust ku czci św. Jana Pawła II
14.10 Opowiedzieć taki pontyfikat. Dziennikarze o Janie Pawle II
15.15 „Gorzkich to chleb jest polskość” Cyprian Kamil Norwid
16.10 Sanktuaria polskie
16.30 Porady medyczne bonifratrów
17.00 Świadkowie
17.30 Moja parafia
18.15 Rozmowy niedokończone
19.30 Poznajemy Polskę
19.45 Modlitwa z telef. udziałem dzieci
20.00 Informacje
20.20 Różaniec
21.00 Apel Jasnogórski

TV Puls

6.00 Policjanci z Miami (14, 15)
8.00 Kobra – oddział specjalny (6, 7)
10.00 Triumf miłości (151, 152)
12.00 Nie igraj z aniołem (76)
13.00 Wspaniałe stulecie (10) ja
14.00 Dzielnica strachu (473)
15.00 Lombard. Życie pod zastaw (713, 714)
17.00 Dzielnica strachu (474)
18.00 Lombard. Życie pod zastaw (1004, 1005)
20.00 *** Odsiecz – film sensac. Kan./USA 2021
22.00 *** Krwawa pogoda – film sensac. USA/Malita 2024
0.00 *** Mizantrop – thriller USA/Kan. 2023
2.20 Dzielnica strachu (472)

WTOREK 19 Maja

TVP1 DVB-T

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (133) **9.00** Ranczo (33): Sprawca **10.00** Komisarz Alex (42): Pogrzebana żywcem **11.00** Ojciec Mateusz (147): Oskarżony **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes, Agropogoda **12.35** Magazyn rolniczy **12.50** Lwy z Wybrzeża Szkieletowego – film dokumentalny **14.00** Złoty chłopak (293)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (923)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4718)
18.20 Zaraz wracam (134)
18.55 Akacjaowa 38 (871)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej
21.20 Goldeneye – film sensac.
**** W. Bryt./USA 1995
Reż. Martin Campbell, wyk. Pierce Brosnan, Sean Bean, Izabella Scorupco
Rosyjski generał i gruzińska pilotka wykradają z ośrodka na Syberii urządzenie do sterowania bronią kosmiczną. Bond rusza do Rosji, by udaremnić ich zamiary.
23.40 Pod ostrzałem – dramat
**** wojenny Meksyk/USA 1983
Reż. Roger Spottiswoode
1.50 Chce się żyć – dramat
**** obyczaj. Polska 2013
3.40 Wyszynski – zemsta
*** czy przebaczenie – film biograf. Polska 2021

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

TVP2 DVB-T

5.30 M jak miłość (1758) **6.20** Przysłań nad Biblią **6.50** Barwy szczęścia (3382) **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.40** Rosół polski – magazyn kulinarny **12.15** Którędy po sztuce **12.30** Kolo fortuny – teleturniej **13.15** Panna młoda (99) **14.05** Va banque **14.35** Na sygnale (905): Gabrys, gdzie jesteś – serial obyczajowy Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (393)
16.00 Kolo fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (100)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3382)
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3383) – serial Polska 2025
20.40 Kulisy „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1935) – serial Polska 2026
21.55 Na sygnale (907): Julian! Ratunku! – serial obyczaj.
22.25 Magazyn Ekspresu Reporterów – magazyn
23.25 Ikar. Legenda Mietka Kosza
*** – film biograf. Polska 2019
Reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Dawid Ogrodnik, Cyprian Grabowski, Jowita Budnik
1.30 Krew za krew
*** – western USA 2006
Reż. David Von Ancken, wyk. Liam Neeson, Pierce Brosnan, Anjelica Huston
3.20 Sean Penn, amerykański wichrzyciel – film dokumentalny Francja 2024
4.35 Na dobre i na złe

Polsat DVB-T

5.20 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn inf. **8.30** Malanowski i Partnerzy (266, 267): Zaufaj mi / Zemsta jest słodka – serial fab.-dok. **9.30** Trudne sprawy (912, 913): Taka żona to skarb / Córka udaje kleptomankę **11.35** Gliniarze (784-786): Pamiątka z wyprawy / Ostre cięcie / Nocny rajd – serial fabularno-dokumentalny **14.40** Dlaczego ja? (1570): Utracone zaufanie

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1167)
17.00 Gliniarze (1207)
18.00 Pierwsza miłość (4219) – serial Polska 2026
18.50 Wydarzenia
19.15 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.35 Szklana pułapka 2
**** – film akcji USA 1990
Reż. Renny Harlin, wyk. Bruce Willis, Bonnie Bedelia, William Atherton
John McClane odkrywa spisek terrorystów chcących uwolnić barona narkotykowego. Przystępcy przejmują kontrolę nad lotniskiem, zagrażając samolotowi z żoną Johna.
23.05 Wodny świat
*** – film sf USA 1995
Reż. Kevin Reynolds, wyk. Kevin Costner, Jeanne Tripplehorn, Dennis Hopper
2.00 Karma – thriller USA 2015
** Reż. Diane Bell, wyk. Jessica Biel, Zosia Mamet, Edi Gathegi
3.50 Ewa gotuje
4.40 Disco gramy!

TVN DVB-T

5.40 Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1642) **6.50** Kuchenne rewolucje: Tomaszów Mazowiecki – Toscania **7.45** Dzień Dobry TVN – prog. publicystyczny **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Zakątek smaku”, Konstantynów Łódzki / Górki Wielkie – Dziupla u Wuję **13.40** Ukryta prawda (1609-1610, 1688) – serial fabularno-dokumentalny Polska

16.50 Szpital św. Anny (28)
Majka ma umówioną wizytę w Darii. Kaśka próbuje przekonać córkę do zmiany lekarza. Zespół Marty i Irka ma wezwanie do nastolatki z podejrzeniem sepsy.
17.55 Detektywi (325)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4214)
20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Skok na głęboką wodę
22.40 Kuba Wojewódzki
23.40 300 – dramat historyczny
**** USA/Kanada/Bulgaria 2006
Reż. Zack Snyder, wyk. Gerard Butler, Lena Headey, Rodrigo Santoro
Król perski Kserkses wkracza do Grecji. Prowadzi ze sobą 100 tysięcy zbrojnych. Król Leonidas i trzystu Spartan wyruszają do wąwozu Termopile, by stawić czoła armii perskiej.
2.10 Superwizjer
2.50 Szpital św. Anny (94)
4.00 Uwaga! – magazyn
4.15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (7): Zagadka mózgu – serial kryminalny USA/Kanada 2011

TVN7 DVB-T

6.50 Szkoła (659, 660) **8.45** Ukryta prawda (1299, 1368, 1369) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (984-986) **14.00** Detektywi (85) **15.00** Szpital św. Anny (121) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (8, 9) **18.00** Sekrety życia (21) **19.00** Ukryta prawda (46) **20.00** Hotel Paradise (46) **21.00** *** Kolekcjoner – dramat USA 1997, reż. Gary Fleder, wyk. Morgan Freeman, Ashley Judd **23.25** *** Matka – horror USA 2017, reż. Darren Aronofsky, wyk. Jennifer Lawrence, Ed Harris **1.55** Hotel Paradise (45) **2.55** Żyjąc z potworem (8) **3.50** Fachowcy

TVP Kultura DVB-T

11.00 *** Stracona noc – dramat Polska 1974 **12.00** **** Siedem czerwonych róż, czyli Benek Kwiciarz o sobie i o innych – dramat Polska 1972 **13.25** Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki **14.00** *** Kramarz – film obyczaj. Polska 1990 **16.20** Jan Serce (10) **18.05** Mody Polskie **18.50** Na Hożej, Jasnej i Słonecznej – Kaziemierz Moczarski **20.00** Teatr TV: W maju się nie umiera – Polska 2024 **21.35** **** W pętli ryzyka i fantazji – dramat Jap. 2021

TVP Sport DVB-T

6.35 Piłka nożna: Puszcza Niepolomice – ŁKS Łódź **8.40** Magazyn Betclic 1. Ligi **10.50** Magazyn Betclic 2. Ligi **10.50** Piłka nożna: Lechia Gdańsk – Legia Warszawa **13.00** Gol **14.20** Polska Liga Żeglarska: Młodzieżowa R1 Sopot **14.40** KIQ Rajdowe Samochodowe MP – Rajd Świdnicki **15.20** Piłka nożna (k): GKS Katowice – Czarni Sosnowiec **17.25** Piłka kobiet **18.20** Piłka nożna: ME (k) do lat 17 w Irlandii Północnej: Finał **20.35** Retransmisja **22.30** Sportowy wieczór **23.05** Boks: Gala w Świętochłowicach

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

ŚRODA 20 Maja

TVP1 DVB-T

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (134) **9.00** Ranczo (34): Odsiecz **10.05** Komisarz Alex (43): Człowiek bez twarzy **11.00** Ojciec Mateusz (148): Ślady przeszłości **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** To się oplaca **12.55** Dziką Transylwania – Królestwo Drakuli – film dokumentalny **14.00** Złoty chłopak (294)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (924)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
17.55 Klan (4719)
18.20 Zaraz wracam (135)
18.55 Akacjaowa 38 (872)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej
21.20 Bogowie ulicy
**** – thriller USA 2012
Reż. David Ayer, wyk. Jake Gyllenhaal, Michael Peña, Anna Kendrick
23.20 Wszystko na sprzedaż
**** – dram. obycz. Polska 1968
Reż. Andrzej Wajda, wyk. Beata Tyszkiewicz, Elżbieta Czyżewska, Andrzej Łapicki
Na planie filmu nie pojawia się aktor grający główną rolę. Żona i przyjaciółka zaczynają poszukiwania. Wkrótce dowiadują się o jego śmierci.
1.00 Goldeneye – film sensacyjny
**** W. Bryt./USA 1995
3.10 Magazyn Ekspresu Reporterów

TVP2 DVB-T

5.35 M jak miłość (1759) – serial Polska 2023 **6.25** Mozaika żydowska. Magazyn kulturalno-religijno-społeczny **6.50** Barwy szczęścia (3383) – serial Polska 2025 **7.30** Pytanie na śniadanie **11.40** Gwiazdorska kuchnia Ani **12.15** Rzecz Polska **12.30** Kolo fortuny **13.15** Panna młoda (100) – serial obycz. Turcja 2024 **14.05** Va banque – teleturniej **14.35** Na sygnale (906): Medycyna kwantowa

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (394)
15.50 Domowe patenty – felieton
16.00 Kolo fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (101)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3383, 3384) – serial Polska
20.40 Przepis dnia – magazyn
20.55 Na dobre i na złe (994) – serial obycz. Polska
21.55 Na sygnale (908, 909)
22.55 Francuska ruletka (3) – serial krym. Francja 2023
23.50 Miłość w chmurach
** – romans Niemcy 2017
Reż. André Erkau, wyk. Jasmin Gerat, Oliver Mommsen, Jasmin Schwiers
Charlotte jest atrakcyjną kobietą o dużej niezależności. Przeszła marzyć o księciu z bajki i rodzinie. Poświęca się pracy stewardesy w klasie biznes.
1.25 Okrutna miłość (2)
2.15 Serena Williams: siła i sława – film dokumentalny USA/W. Bryt. 2024
3.40 Rodzinka.pl

Polsat DVB-T

5.20 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień **8.30** Malanowski i Partnerzy (268, 269): Na końcu umrzesz / Dziewczyna z prowincji **9.30** Trudne sprawy (914, 915): Powrót miłości sprzed lat / Fortuna kołem się toczy **11.35** Gliniarze (787-789): Dyskoteka / Przez błędy matki / Za dawne winy **14.40** Dlaczego ja? (1571): Najlepsza terapia – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1168)
17.00 Gliniarze (1208)
Detektywi prowadzą śledztwo w sprawie śmierci młodego aktywisty klimatycznego. Docierają do grózb od dewelopera, byłej dziewczyny i tajemniczego listu od mieszkańców osiedla.
18.00 Pierwsza miłość (4220) – serial Polska 2026
18.50 Wydarzenia
19.20 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.35 Sami swoi
**** – komedia Polska 1967
Reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski, Władysław Hańcza, Zdzisław Karczewski
22.15 Wkręcenii II
*** – komedia Polska 2015
Reż. Piotr Wereśniak, wyk. Paweł Domagała, Bartosz Opania, Antoni Królikowski
0.20 Szklana pułapka 2
**** – film akcji USA 1990
Reż. Renny Harlin
3.05 Nasz nowy dom

TVN DVB-T

5.10 Jak to jest zrobione? (8) **5.40** Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1643) – serial fabularno-dokumentalny **6.50** Kuchenne rewolucje: Jelenia Góra, „Pod Batutą”, **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Pierogarnia”, Tczew / Gdańsk – „Mio Gastro” **13.40** Ukryta prawda (1611-1612, 1689)

16.50 Szpital św. Anny (29)
17.55 Detektywi (326)
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4215) – serial Polska 2026
20.50 The Floor – teleturniej
21.30 Królowa przetrwania – reality show, wyk. Aneta Kurp, Josephine Kwaśniewska, Ewelina Kubiak
22.55 Słodki listopad
*** – melodramat USA 2001
Reż. Pat O'Connor, wyk. Keanu Reeves, Charlize Theron, Jason Isaacs
Podczas egzaminu na prawo jazdy Nelson poznaje uroczą Sarę. Przez jego oszustwo dziewczyna nie zdaje jednak egzaminu. Żąda, aby Nelson w ramach zadośćuczynienia przez miesiąc był jej kierowcą.
1.30 Na twoim miejsku
*** – komedia Polska 2023
Reż. Antonio Galdeame
3.30 Śmierć Diany: dwa śledztwa: Zderzenie – serial dok. USA 2022
Reż. William Jessop
4.30 Uwaga! – magazyn
4.45 Jak to jest zrobione?

TVN7 DVB-T

6.50 Szkoła (662, 663) **8.45** Ukryta prawda (1300, 1370, 1371) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (987-989) **14.00** Detektywi **15.00** Szpital św. Anny (122) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (10, 11) **18.00** Sekrety życia (22) **19.00** Ukryta prawda (1493) **20.00** Hotel Paradise (47) **21.00** *** Morderstwo w Białym Domu – film sens. USA 1997, reż. Dwight H. Little, wyk. Wesley Snipes **23.20** *** Duch i Mrok – thriller USA/Niemcy 1996, reż. Stephen Hopkins, wyk. Michael Douglas **1.35** Hotel Paradise (46) **2.35** Żyjąc z potworem (9)

TVP Kultura DVB-T

9.00 Tygodnik kulturalny **10.00** Jan Serce (10) **11.45** *** Kramarz – film obyczaj. Polska 1990 **13.30** Obywatel kolczastego świateł. Gustaw Herling-Grudziński **15.05** *** Romeo i Julia z Saskiej Kępy – dramat Polska 1988 **16.55** Zmiennicy (1) **18.00** Dobre strony **18.30** Informacje kulturalne **18.50** Reżyserzy **19.45** Andrzej Wajda – Notatki **20.00** *** Czarny mercedes – film kryminalny Polska 2019 **22.15** Przygody Sherlocka Holmesa (12) **23.20** Enter Enea Festival 2025 – BLU/BRV

TVP Sport DVB-T

9.15 Piłka kobiet **10.15** Piłka nożna: Mistrzostwa Europy (k) do lat 17: Finał **12.25** Międzynarodowy Puchar Polski Strongman w Żmigrodzie **13.25** Pelnosprawni **13.55** Boks: WKB Rushh Kielce – Pomorzanie Boxing Toruń **16.20** Kolarstwo: ORLEN Lang Team Race w Arłamowie **16.50** Koszykówka: NBA **18.45** Droga do mundialu **19.50** Piłka nożna: Chelsea FC – Manchester City **22.00** Sportowy wieczór **22.30** Boks: Kamil Bednarek – Jan Czerkiewicz **0.55** Boks: Masamichi Yabuki – Felix Alvarado

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

CZWARTEK 21 Maja

TVP1 DVB-T

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.30** Dobre historie **8.00** Serwis Info **8.25** Zaraz wracam (135) **9.05** Ranczo (35): Upadek obyczajów **10.05** Komisarz Alex (44): Podglądacz **11.05** Ojciec Mateusz (149): Magiczne zwierciadło **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **12.55** Piękno i uwożenie w przyrodzie – film dokumentalny Hiszpania **14.00** Złoty chłopak (295)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (925)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
18.00 Klan (4720)
18.35 Akacyjowa 38 (873)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Omnibus – szybcy i mądrzy – teleturniej
21.20 Ojciec Mateusz (449)
Nowa praca Pączka, w charakterze kuriera, staje się źródłem kłopotów. Kiedy dochodzi do włamania do domu kolekcjonera znaczków, Pączek staje się podejrzanym.

22.20 Sprawa dla reportera
23.20 Dekady Diany: Lata osiemdziesiąte – serial dokument. W. Bryt. 2020
Reż. Nick Angel, wyk. Holger Mahlich, Tetje Mierendorf, Gerhard Hinze
0.15 Powrót (4)
1.05 Pod ostrzałem – dramat
**** wojenny Meksyk/USA 1983
Reż. Clayton Frohman, Ron Shelton, wyk. Nick Nolte
3.15 Sprawa dla reportera

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

TVP2 DVB-T

5.30 M jak miłość (1760) **6.25** Operacja zdrowie **6.55** Barwy szczęścia (3384) **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.40** Dzień z życia artysty **12.15** Którędy po sztukę **12.30** Koło fortuny **13.15** Panna młoda (101) – serial obyczaj. Turcja 2024 **14.05** Va banque **14.35** Na sygnale (907): Julian! Raturku! – serial obycz. Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (395)
Jimena przyjeżdża do La Promesy z kolejną niespodziewaną wizytą i decyduje się zostać na dobre. Lope próbuje przekonać Verę do wizyty u jej ojca, ale dziewczyna uparcie odmawia.
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (102)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3384)
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3385)
20.40 Tak to leciało!
21.40 Niepewne sytuacje (33) – program rozrywkowy

22.10 Zaćmienie (3, 4) – serial krym. Francja 2024
0.05 Rodzinka.pl (316): Acani – serial kom. Polska 2026
0.35 Ikar. Legenda Mietka
*** Kosza – film biograficzny Polska 2019
Reż. Maciej Pieprzycza, wyk. Dawid Ogrodnik, Cyprian Grabowski, Jowita Budnik
2.40 Akacyjowa 38
4.30 Na dobre i na złe

Polsat DVB-T

5.20 Telezakupy TV Okazje **6.00** Nowy dzień – magazyn **8.30** Malanowski i Partnerzy (270, 271) / Wysmiane marzenia: Krwaawa tajemnica **9.30** Trudne sprawy (916, 917): Chłopak do towarzysstwa / Za jakie grzechy? **11.35** Gliniarze (790-792): Podstęp / Zapomnij o tym / Oblawa **14.40** Dlaczego ja? (1572): Szczęście sprzyja odważnym – serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1169)
W wyniku nagłego zdarzenia drogowego Ola traci upragnioną ciężkę. Terapia częściowo poprawia jej stan. Rok później ona i jej mąż decydują się na adopcję dwuletniej dziewczynki.
17.00 Gliniarze (1209)
Detektywi pracują nad sprawą zamordowania biznesmena i jego żony. Odkrywają, że kobieta miała romans, a podejrzani padają na kochankę. Na jaw wychodzą jednak sekrety z przeszłości biznesmena.

18.00 Pierwsza miłość (4221)
18.50 Wydarzenia
19.20 Gość „Wydarzeń”
19.55 Milionerzy – teleturniej
20.30 Nasz nowy dom
21.55 Aż wuj wojna
*** – film sensac. USA 2012
Reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Reese Witherspoon, Chris Pine, Tom Hardy, Til Schweiger
0.00 Kabaretowa Ekstraklasa

TVN DVB-T

5.15 Nauka jazdy **5.40** Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1644) **6.50** Kuchenne rewolucje: Wisła **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.20** Doradca smaku **11.25** Kuchenne rewolucje: „Bistro Tarchomin”, Warszawa /: Bytom – Restauracja „Pod Orzechem” **13.40** Ukryta prawda (1613-1614, 1690) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024

16.50 Szpital św. Anny (30) – serial obycz. Polska 2025
17.55 Detektywi (327): Kawiarnia – serial fab.-dok. Polska
19.00 Fakty
19.55 Uwaga! – magazyn
20.15 Na Wspólnej (4216) – serial Polska 2026
20.50 The Floor – teleturniej
21.55 Kuchenne rewolucje: Białystok – HoNoTu
23.05 Testosteron
*** – komedia Polska 2007
Reż. Tomasz Konecki, Andrzej Saramonowicz, wyk. Piotr Adamczyk, Borys Szyc, Maciej Stuhr
Ślub Kornela z piosenkarką Alicją ma być wydarzeniem towarzyskim sezonu. Panna młoda ucieka jednak sprzed ołtarza. Zamiast wesela, zaczyna się męska libacja.

1.30 Skok na głęboką wodę
2.35 Szpital św. Anny (95)
3.35 Uwaga! – magazyn
3.50 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (8): Fala zbrodni – serial krym. USA/Kanada 2011
4.55 Jak to jest zrobione? – serial dok. Kanada 2014

TVN7 DVB-T

6.50 Szkoła (665, 666) **8.45** Ukryta prawda (1301, 1372, 1373) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (990-992) **14.00** Detektywi (87) **15.00** Szpital św. Anny (123) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (12, 13) **18.00** Sekrety życia (23) **19.00** Ukryta prawda (1494) **20.00** Hotel Paradise (48) **21.00** *** Sposób na teściową – komedia rom. USA/Niemcy 2005, reż. Robert Luketic, wyk. Jennifer Lopez, Jane Fonda **23.15** *** W nowym zwierciadle: Wakacje – komedia USA 2015, reż. John Francis Daley, Jonathan Goldstein **1.20** Hotel Paradise (47)

TVP Kultura DVB-T

11.10 *** Romeo i Julia z Saskiej Kępy – dramat Polska 1988 **12.55** Reżyserzy **13.55** Cztery pory tańca **14.55** *** Kamień na kamieniu – dramat Polska 1995 **16.45** Zmiennicy (2) **17.55** Wydarzenie aktualne **18.30** Którędy po sztukę **18.45** Niezwykła podróż Georgesa Meliesa **20.05** *** Bez znieczulenia – dramat Fr./Polska 1978 **22.10** Hala odlotów **23.10** Dzień, w którym umarła gwiazda rocka **23.45** Video Killed the Radio Star **0.20** *** Czarny mercedes – film krym. Polska 2019

TVP Sport DVB-T

7.30 Lekkoatletyka: Zawody w Gaborone **9.30** Boks: Memorial Feliksa Stamma w Radomiu **12.00** Zawody siłaczy: LM Strongman: Polska **13.00** Podsumowanie Pucharu Anglii: Półfinały **14.30** Piłka nożna: Puchar Anglii: Chelsea FC – Manchester City **16.40** Hokej na lodzie: NHL – finał Konferencji **18.50** Boks: Gala w Świętochłowicach – walka wieczoru **21.05** Ring TVP Sport **22.00** Sportowy wieczór **22.30** Boks: Laura Grzyb – Simankele Tuntsheni **0.55** Boks: Xander Zayas – Abass Baraou

TV4 DVB-T

6.00 Strażnik Teksasu (15, 16) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (116) **8.55** Policjantki i policjanci (440, 441) **10.55** Na ratunek 112 (1170, 469) **11.55** Dlaczego ja? (1527, 1528) **13.55** Trudne sprawy (1106-1108) **16.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (51) **18.00** Policjantki i policjanci (1428, 1429) **20.00** Uroczysko (256) **20.30** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1035) **21.30** Sprawiedliwi. Trójmiasto (152) **22.40** *** Osadzony – film sensacyjny USA 1989, reż. John Flynn, wyk. Sylvester Stallone, Donald Sutherland, John Amos **0.50** Interwencja

TV Trwam DVB-T

11.25 Mysłąc Ojczyzna **11.35** Przyroda i ludzie **12.20** Wykłady z kongresu **13.00** Perły polskiego krajoznawstwa **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Ocalałym z rzezi **15.00** Po stronie prawdy **16.10** Z wędką nad wodę w Polsce i świat **16.35** Sól Ziemi **17.15** Muzyczne chwile **17.30** Odpowiedzialni za Kościół **18.15** Rozmowy niedokończonych **19.30** Każdy maluch to potrafi **19.45** Modlitwa z telefonycznym udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski

TV Puls DVB-T

6.00 Policjanci z Miami (17, 18) **8.00** Kobra – oddział specjalny (9, 10) **10.00** Triumf miłości (157, 158) **12.00** Nie igraj z aniołem (79) **13.00** Wspaniałe stulecie (13) **14.00** Dzielnica strachu (476) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (716, 717) **17.00** Dzielnica strachu (477) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (1007, 1008) **20.00** *** Iluzja 2 – thriller USA/Hongk. 2016 **22.25** Dziewczyna influencerka – dramat Polska 2024 **0.20** *** Bad Boy – film sens. Polska 2020 **2.30** Dzielnica strachu (475)

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

PIĄTEK 22 Maja

TVP1 DVB-T

7.00 Msza św. na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Serwis Info **8.15** Makłowicz w podróży **8.50** Ranczo (36) **9.50** Komisarz Alex (45): Więzy krwi **10.40** Ojciec Mateusz (150): Powrót **11.30** Okrasa łamie przepisy **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.40** Magazyn rolniczy **13.00** Grenlandzkie olbrzymy. Kraina pizmowolów i niedźwiedzi polarnych **14.00** Złoty chłopak (296)

15.00 Serwis Info – magazyn
15.15 Reporterzy – magazyn
15.35 Gra słów. Krzyżówka
16.05 Dziedzictwo (926)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia?
18.00 Klan (4721)
18.35 Akacyjowa 38 (874)
19.30 19.30
19.55 Pytanie dnia
20.30 Powrót (5)
Zoja chce, by ojciec wrócił do domu. Zadaje trudne pytania, na które Jan nie umie odpowiedzieć. Poszerza się grono osób, które wiedzą o zmartwychwstaniu. W piekarni pojawia się agent ABW.

21.30 Nigdy nie mów nigdy
** – komedia Polska 2009
Reż. Wojciech Pacyna, wyk. Anna Dereszowska, Jan Wieczorkowski
23.25 Wojna zastępcza (12) – serial sens. Polska 2026
0.20 Bogowie ulicy
**** – thriller USA 2012
2.10 Wszystko na sprzedaż
**** – dram. obycz. Polska 1968
3.55 Demony i smoki
– film dok. Dania/Szw. 2024
4.55 Wykrywacz kłamstw

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz * zdecydowanie nie (L) na żywo

TVP2 DVB-T

5.30 M jak miłość (1761) **6.20** An Dymna – spotkajmy się **6.50** Barwy szczęścia (3385) **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.40** Operacja zdrowie **12.15** Andrzej Wajda – Notatki **12.30** Koło fortuny **13.15** Panna młoda (102) – serial obyczajowy Turcja 2024 **14.05** Va banque **14.35** Na sygnale (908): Strefa śmierci – serial obyczajowy Polska 2026

15.05 La Promesa – pałac tajemnic (396)
16.00 Koło fortuny – teleturniej
16.35 Familiada – teleturniej
17.20 Panna młoda (103)
18.15 Va banque – teleturniej
18.50 Jeden z dziesięciu
19.25 Barwy szczęścia (3385)
19.55 Domowe patenty – felieton
20.05 Barwy szczęścia (3386)
Poranek Ewy i Romea przerywa lawina wiadomości od Elżbiety i Aldony. Mirek mówi siostrze, że jest gotów na konfrontację z Aro, by jej bronić. Damian, zły z powodu kradzieży klientów, wdaje się w bójkę ze zwolnionym podwładnym.

20.45 Kocham Cię, Polsko! – quiz
22.20 Postaw na milion
23.15 To jest grane – program muz. Marka Sierockiego
23.45 Kaznodzieja z karabinem
*** – film biograf. USA 2011
Reż. Marc Forster, wyk. Gerard Butler, Michelle Monaghan, Michael Shannon
1.55 Miłość w chmurach
** – romans Niemcy 2017
3.30 Akacyjowa 38 – serial obyczajowy Hiszpania 2026
4.20 Rodzinka.pl

Polsat DVB-T

6.00 Nowy dzień – magazyn informacyjno-publicystyczny **8.00** Halo tu Polsat – przedpołudniowy program informacyjno-publicystyczny **11.30** Gliniarze (793-795): Eksplozja / Więzienia labiryntu / Pan na włościach – kryminalny serial fabularno-dokumentalny Polska 2023 **14.40** Dlaczego ja? (1573): Złe oko – obyczajowy serial fabularno-dokumentalny Polska 2026

15.50 Wydarzenia
16.15 Pogoda
16.20 Interwencja – magazyn
16.30 Na ratunek 112 (1170)
17.00 Gliniarze (1210)
Po weselu kelnerka znajduje ciężko pobitego świadka pana młodego. Adam i Olga odkrywają, że prócz pobicia doszło do kradzieży kopert weselnych z pokoju nowożeńców.
18.00 Pierwsza miłość (4222)
Szymon traci dach nad głową. Marta przychodzi mu z pomocą. W Wadlewie wciąż trwają intensywne poszukiwania Kazanowej. Tymczasem mająca wadę serca córeczka Jadzi musi pilnie trafić do szpitala.

18.50 Wydarzenia
19.20 Gość „Wydarzeń”
19.55 Polsat Hit Festival 2026
23.55 Gierek – film biograficzny
*** Polska 2021
Reż. Michał Węgrzyn, Heatcliff Janusz Iwanowski, wyk. Michał Koterski, Sebastian Stankiewicz, Antoni Pawlicki
3.15 Nasz nowy dom (354)
4.35 Kabaretowa Ekstraklasa

TVN DVB-T

5.40 Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1645) – serial fab.-dokumentalny Polska 2024 **6.50** Kuchenne rewolucje: Wrocław – Bistro „Zapętlone” **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.25** Kuchenne rewolucje: „Pierogarnia u Marty”, Nowogard / Bar w Białogardzie **13.40** Ukryta prawda (1615-1616, 1691) – serial fab.-dokumentalny Polska 2024

16.50 Szpital św. Anny (31)
Kaja dostaje pismo z Okręgowej Izby Lekarskiej. Ekipa pogotowia otrzymuje zgłoszenie o wycieku gazu w kamienicy. Poszkodowane zostały tam dwie dziewczynki.
17.55 Detektywi (328)
19.00 Fakty
19.50 Uwaga! – magazyn
20.00 Aquaman – film przygod.
**** USA/Australia 2018
Reż. James Wan, wyk. Jason Momoa, Amber Heard, Willem Dafoe
Pochodzący z Atlantydy Arthur wyrusza w podróż, by zmierzyć się ze swoim pochodzeniem i odkryć, czy jest godzien spełnić swoje przeznaczenie i przejąć władzę nad królestwem Siedmiu Mórz.
23.10 Jądro Ziemi
*** – film sf. W. Bryt./USA 2003
Reż. Jon Amiel, wyk. Aaron Eckhart, Hilary Swank, Delroy Lindo

1.45 Smętarz dla zwierzków.
** Początki – horror USA/Kanada 2023
3.30 Kuba Wojewódzki
4.45 Uwaga! – magazyn

TVN7 DVB-T

6.50 Szkoła (668, 669) **8.45** Ukryta prawda (1302, 1374, 1375) **11.55** W-11 Wydział Śledczy (993-995) **14.00** Detektywi (88) **15.00** Szpital św. Anny (124) **16.00** Sędzia Anna Maria Wesołowska (14, 15) **18.00** Sekrety życia (24) **19.00** Ukryta prawda (1495) **20.00** *** Zawsze jest czas na miłość – komedia rom. W. Bryt./Belg. 2017, reż. Francis Veber, wyk. Gad Elmaleh **1.20** Hotel Paradise (48) **2.20** Żyjąc z potworem (11)

TVP Kultura DVB-T

10.00 Pan wzywał, Milordzie? (26) **11.00** *** Kamień na kamieniu – dramat Polska 1995 **12.50** Niezwykła podróż Georgesa Meliesa **14.10** *** Porte des Lias – dramat W./Fr. 1957 **16.00** Piosenka jest dobra na wszystko. Wspomnienie o Jerzym Wasowskim **18.05** Tygodnik kulturalny **18.55** Dzień, w którym umarła gwiazda rocka **19.30** Video Killed the Radio Star **20.05** *** Niewiniątka – dramat ob. USA 1961 **22.10** *** Bez znieczulenia – dramat Fr./Polska 1978

TVP Sport DVB-T

8.00 Piłka nożna (k): GKS Katowice – Czarni Sosnowiec **10.15** Ryszard Szurkowski – wyciąg przez życie **11.30** LM Strongman: Węgrzy **12.30** Piłka nożna: Sporting CP – FC Porto **16.55** Ring TVP Sport **17.45** Szkolenie dziewczynek w akademiach **18.10** Koszykówka: NBA **20.10** Drift **20.30** Super Rapid & Blitz Poland 2026 **20.55** (L) Piłka nożna sześciosobowa (ME w Tiranie): Polska – Bułgaria **22.05** Boks: Gala 40 w Opatoczku **23.00** Sportowy wieczór **23.35** Boks: Efe Ajagba – Charles Martin

TV4 DVB-T

6.00 Strażnik Teksasu (17, 18) **7.55** Bogaty dom – biedny dom (117) **8.55** Policjantki i policjanci (442, 443) **10.55** Na ratunek 112 (1171, 470) **11.55** Dlaczego ja? (1529, 1530) **13.55** Trudne sprawy (1109-1111) **16.55** Łowcy skarbów. Kto da więcej (532) **18.00** Policjantki i policjanci (1429, 1430) **20.00** Gala Polskiej Ligi Siatkówki – podsumowanie sezonu 2025-2026 **22.40** *** Aniołki Charliego: Zawrotna szybkość – komedia USA 2003, reż. Joseph McGinty Nichol, wyk. Cameron Diaz, Drew Barrymore, Lucy Liu **0.50** STOP Drogówka (372)

TV Trwam DVB-T

11.35 Rok Jubileuszowy – 200 lat poświęcenia Kościoła Św. Klemensa w Wieliczce **12.20** Głos serca (122) **13.05** Ostatni rzeźbiarz w szkłe **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.30** Drzwi do lasu **15.00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia **15.20** Mocni w wierze **16.10** Natura obiektywnie **16.35** Bogu i ludziom – ks. Stanisław Sudół **17.30** Łączy nas historia **18.15** Westerplatte młodych **19.00** Warto zauważyć... w mijającym tygodniu **19.30** Brat Franciszek **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski

TV Puls DVB-T

8.00 Kobra – oddział specjalny (10, 11) **10.00** Triumf miłości (159, 160) **12.00** Nie igraj z aniołem (80) **13.00** Wspaniałe stulecie (14) **14.00** Dzielnica strachu (477) **15.00** Lombard. Życie pod zastaw (717, 718) **17.00** Kurierzy (1) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw (1008, 1009) **20.00** *** Krocząc wśród cieni – film sens. USA 2014, wyk. Liam Neeson **22.15** *** Demaskator – thriller USA/Australia/Chiny 2022 **0.15** *** Służby specjalne – film sens. Polska 2014 **2.30** Lombard. Życie pod zastaw (1004)

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

SOBOTA 23 Maja

TVP1

DVB-T

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.55** Ranczo (37): Zrozumieć kobietę **9.55** Komisarz Alex (46): Znak szatana **10.55** Ojciec Mateusz (151): Zakochany Marczak **11.55** **★★★★** Gwiazda szeryfa – western USA 1957 **13.35** Życie lasu. Wielcy roślinożercy **14.15** Domowe patenty **14.25** Okrasa łamie przepisy: Chłodniki na zimny maj

15.00 Ojciec Mateusz (449)

16.05 Dziedzictwo (927)

17.00 Teleexpress

17.35 Omnibus – szybki i mądry – teleturniej

18.20 Przed ekranem – magazyn

18.35 Jaka to melodia?

19.30 19.30

19.55 Pytanie dnia

20.25 Komisarz Alex (319)

21.25 Na noże – komedia

★★★★ kryminalna USA 2019

Reż. Rian Johnson,

wyk. Daniel Craig, Chris

Evans, Michael Shannon

23.45 Dziewczyna w sieci pająka

★★★ – dramat kryminalny Niemcy/Szwecja/USA/W. Bryt. 2018

Reż. Fede Alvarez, wyk.

Claire Foy, Beau Gadsdon

Frans angażuje hakerkę

Lisbeth do odzyskania z ser-

werów NSA programu Firefall,

który opracował i uznał za

zbyt niebezpieczny. Działania

Lisbeth ściągają na nią nie-

bezpieczeństwo.

1.45 Nigdy nie mów nigdy

★★ – komedia Polska 2009

3.40 Jaka to melodia?

4.25 Polskie parki narodowe:

Słowiński Park Narodowy

TVP2

DVB-T

5.10 Barwy szczęścia (3382, 3383) **6.25** M jak miłość (1934) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.30** Górną półką smaku – magazyn kulinarny **12.10** W poszukiwaniu dobrego filmu – magazyn **12.45** Kolekcja: Wojciech Fangor **13.05** Panna młoda (103) – serial obyczajowy Turcja 2024 **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Kolo fortuny – teleturniej

15.15 Szansa na sukces. Opole

2026: Raz, Dwa, Trzy

16.20 Na dobre i na złe (994)

– serial obycz. Polska

17.20 Panna młoda (104)

– serial obycz. – teleturniej

18.15 Va banque – teleturniej

18.50 Słowo na niedzielę

19.00 Informacje kulturalne

19.25 Rodzinka.pl (316, 317)

– serial kom. Polska 2026

20.30 Wielka sława to żart

– Benefis Wiesława

Ochmana – portret muzyczny

22.45 Gabi Drzewiecka

zaprasza – talk show

23.40 Rodziny się nie wybiera

★★★ – komedia Francja 2018

Reż. Dany Boon,

wyk. Dany Boon, Line

Renaud, Laurence Arné

Znany jest jako genialny pro-

jektant wnętrz, ukrywający się

pod pseudonimem Val-

lentin. Wspólnie z partnerką

rzuca artystyczny Paryż na

kolana. Wszystko zmienia

się, gdy odwiedza go rodzina,

o której chciał zapomnieć.

1.30 Kaznodzieja z karabinem

★★★ – film biograf. USA 2011

Reż. Marc Forster

3.35 Rodzinka.pl

Polsat

DVB-T

5.10 Disco gramy! **6.00** Nowy dzień – magazyn informacyjny **8.00** Halo tu Polsat – program informacyjno-publicystyczny **11.00** Ewa gotuje – magazyn kulinarny **11.35** Hotel Transylwania II – film animowany USA 2015, reż. Genndy Tartakovsky **13.20** **★★** Gruby i chudszy II: Rodzina Klumpów – komedia USA 2000, reż. Peter Segal, wyk. Eddie Murphy, Janet Jackson, Larry Miller

15.50 Sami swoi

★★★★ – komedia Polska 1967

Reż. Sylwester Chęciński,

wyk. Wacław Kowalski,

Władysław Hańcza,

Zdzisław Karczewski

17.30 Awantura o kasę

18.50 Wydarzenia

19.15 Prezydenci i premierzy

19.55 Polsat Hit Festival 2026

– transmisja z Sopotu

23.50 Kraven Łowca – film sf

USA/W. Bryt./Isl./Kan. 2024

Reż. J.C. Chandor,

wyk. Aaron Taylor-Johnson,

Ariana DeBose, Fred He-

chinger

2.25 Boski żigolo w Europie

★★ – komedia USA 2005

Reż. Mike Bigelow,

wyk. Rob Schneider, Eddie

Griffin, Til Schweiger

Deuce Bigalow opuszcza Ka-

lifornię i na zaproszenie kolegi

jedzie do Amsterdamu, gdzie

ma zamiar doskonalić swoje

umiejętności żigolaka. Pech

chce, że w mieście działa aku-

krat seryjny morderca.

4.00 Kabaretowa Ekstraklasa

– program rozrywkowy

4.40 Disco gramy!

TVN

DVB-T

5.00 Nauka jazdy (4) **5.40** Uwaga! – magazyn **5.55** Ukryta prawda (1646) **6.50** Pogromcy chaosu (3) **7.45** Dzień Dobry TVN – program informacyjno-publicystyczny **11.25** Na Wspólnej (4213-4216) **13.25** Ciężarówką przez Malezję (4) – serial dokumentalny Polska 2025 **14.35** **★★★** Gremliny II – film sf USA 1990, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan, Phoebe Cates, John Glover

16.50 Agnieszka Chylińska 50

urodziny – prosto ze sceny

– zapowiedź programu

16.55 Jak w niebie – komedia

★★★ romantyczna USA 2005

Reż. Mark Waters,

wyk. Reese Witherspoon,

Mark Ruffalo, Donal Logue

Młoda lekarka zapada

w śpiączkę. Duch kobiety wę-

druje do jej apartamentu, który

okazuje się zajęty. Mieszka-

jący tam mężczyzna i duch

lekarki dochodzą do wniosku,

że są dla siebie stworzeni.

19.00 Fakty

19.25 Agnieszka Chylińska 50

urodziny – prosto ze sceny

– zapowiedź programu

19.45 Agnieszka Chylińska 50.

urodziny – koncert

22.00 Kiler – kom. Polska 1997

★★★★ Reż. Juliusz Machulski,

wyk. Cezary Pazura, Janusz

Rewiński, Jerzy Stuhr

0.15 Teściowie II

★★★ – komedia Polska 2023

2.20 Szpital św. Anny (96)

3.20 Uwaga! – magazyn

3.35 CSI: Kryminalne zagadki

Las Vegas (9)

4.40 Nauka jazdy

TVN7

DVB-T

6.00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (12) **6.55** New Looney Tunes (9-11) **7.40** **★★★** Batman i Robin – film fantasy USA/W. Bryt. 1997 **10.20** Ukryta prawda (1366) **11.20** Mówię wam (14) **12.30** Ukryta prawda (1367-1369) **15.30** Detektywi (311, 312) **17.35** **★★★★** Kong: Wyspa czaszki – film sf USA/Chiny 2017 **20.00** **★★★★** Elita złodziei – film sens. USA/Finlandia 2021, reż. Renny Harlin, wyk. Pierce Brosnan **22.15** **★★★★** Równi goście – komedia sens. USA 2016 **0.40** **★★★★** Wygrać ze śmiercią – film sens. USA 1990, reż. Bruce Malmuth

TVP Kultura

DVB-T

8.55 21. Przegląd Piosenki Aktorskiej **9.55** Kolekcja **10.10** Narodziny brytyjskiego kina **11.30** Droga (5) **12.45** G. F. Händel – „Muzyka na wodzie” i „Muzyka ogni sztucznych” **14.05** 23. Millennium Docs Against Gravity 2026 **14.40** Miles Davis i jego muzyka **16.50** Tamte lata, tamte dni **17.30** **★★★★** Porte des Lilas – dramat Wł./Fr. 1957 **19.20** Dzień z życia artysty **20.00** **★★★★** Sicario – film sensacyjny USA/Meksyk 2015 **22.10** Klub Jazzowy **23.25** **★★★★** Wybuch – thriller USA 1981 **1.20** Dobry tytuł

TVP Sport

DVB-T

8.05 Hokej na lodzie: NHL **9.30** Niezwykłe historie Białe-Czerwonych **10.00** Szkolenie dzwonek w akademiach **10.25** (L) Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga (K): Śląsk Wrocław – Czarni Sosnowiec **12.40** (L) Piłka nożna: Podhale Nowy Targ – Warta Poznań **14.55** (L) Futsal: FOGO Futsal Ekstraklasa **17.00** Studio **17.25** (L) Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa **20.30** Sportowy wieczór **21.00** (L) Boks: Gala 41 w Mielcu **23.55** Paweł Brach **0.35** Boks: Arthur Bizarlanov – Siergiej Lipiniec

TV 4

DVB-T

6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (179) **7.00** Galileo (1108, 1109) **9.05** #JesteśmyDlaDzieci (330) **9.30** Galileo (1132) **10.30** Mini Galileo (13) **10.50** Galileo (1196, 1197) **12.50** Mini Galileo (17) – program popularnonaukowy **13.05** **★★★★** Hot Shots! – komedia sensac. USA 1991, reż. Jim Abrahams, wyk. Charlie Sheen, Valeria Golino, Lloyd Bridges **14.55** Policjantki i policjanci (1416-1420) **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (1032-1035) – serial krym. Polska 2026 **0.00** Gwiazdy kabaretu (178, 176): Grupa Rafała Krnity / Grzegorz Halama

TV Tram

DVB-T

10.20 Dzielnia niewiasta **10.35** Słowo życia **10.40** Polski punkt widzenia **11.00** Kropelka radości **12.00** Regina Coeli **12.03** Informacja **12.20** Warto zauważyć... **12.50** Natura obiektywnie **13.20** Ocalić od zapomnienia **13.30** Msza święta z Jasnej Góry **14.20** Muzyczne chwile **14.40** Święty na każdy dzień **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** XXVII Piergiorka Młodych z Radiem Maryja **20.00** Informacja **20.20** Polski punkt widzenia **22.00** Warto być ojcem **22.15** Głos serca

TV Puls

DVB-T

5.00 Menu na miarę (1) **5.35** Dyżur (40) **6.00** Kobra – oddział specjalny (7) **7.00** Zaklinaczka duchów (53, 54) **9.00** Taki jest świat (21, 20) **10.00** Lombard. Życie pod zastaw (714-718, 1005-1009) **20.00** **★★★★** Cudzoziemiec – film sens. W. Bryt./USA/Chiny/Indie 2017, reż. Martin Campbell, wyk. Jackie Chan, Pierce Brosnan **22.10** **★★★** Ultimatum – film sensac. USA/Fr./Niemcy/Hiszp./Kan./Ir. 2023, reż. Nimród Antal, wyk. Liam Neeson **0.00** **★★** Odsiecz – film sens. Kan./USA 2021 **1.55** Taki jest świat (21)

★★★★ koniecznie ★★★ zdecydowanie tak ★★ możesz ★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

NIEDZIELA 24 Maja

TVP1

DVB-T

7.00 Msza św. w Krakowie Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Fascynujące miejsca: Fascynująca Szwajcaria – jezioro Maggiore **8.55** Alternatywy 4 (7) **10.00** Ojciec Mateusz (152): Niania **10.55** Komisarz Alex (319): Psie śledztwo **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Regina Coeli **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Nowe życie **13.10** Planeta zmian **14.25** Dom (17): Komu gra ta orkiestra

16.05 Dziedzictwo (928)

17.00 Teleexpress

17.35 Omnibus – szybki i mądry – teleturniej

18.35 Jaka to melodia?

19.30 19.30

19.55 Pytanie dnia

20.25 Wojna zastępcza (13)

Budyni wyznaje, że padł ofiarą

szantażu, co skutkuje decyzją

o ryzykownej grze mającej na

celu przejęcie ładunków. Boh-

dan i Nastia wspierają agentów

podczas konfrontacji w porcie.

21.25 Usłane różami

★★★ – komedia Francja 2020

Reż. Pierre Pinaud, wyk.

Catherine Frot, Manel Foul-

goc, Fatsah Bouyahmed

Eve zajmuje się uprawą róż.

Jej biznes podupada. Wkrótce

okazuje się, czy pomogą jej nie

znający się właściwie na ogrod-

nictwie nowi pracownicy.

23.10 Na noże – komedia

★★★★ kryminalna USA 2019

1.25 Gwiazda szeryfa

★★★★ – western USA 1957

3.00 Dziewczyna w sieci

★★★ pająka – dramat krym.

Niemcy/Szwecja/USA/

W. Bryt. 2018

TVP2

DVB-T

5.10 Barwy szczęścia (3385, 3386) – serial Polska 2025 **6.25** M jak miłość (1935) – serial Polska 2026 **7.30** Pytanie na śniadanie – program informacyjno-publicystyczny **11.15** Domowe patenty **11.25** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka – program edukacyjny **11.55** Wielka sława to żart – Benefis Wiesława Ochmana – portret muzyczny **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Kolo fortuny – teleturniej

15.10 Szansa na sukces. Opole

MAJÓWKA PO UKRAIŃSKU. ZOSTAJE GRILL NAD STAWEM

Wydawało się, że grillowanie to domena Polaków. Mają jednak konkurencję. W weekendy łódzkie parki zapełniają się Ukraińcami.

Anna Gronczewska

Jednym z ulubionych miejsc do grillowania w Łodzi są Stawy Stefańskiego na Chojnach. W sobotę koło południa wszystkie stanowiska do grillowania są już zajęte. Przy jednym siedzi dwójka trzydziślatków. Rusłana i Oleg przyjechali do Polski jeszcze przed wybuchem wojny. Ona pracuje w sklepie, on na budowie. Czasami mają wolne soboty. Jak jest ładna pogoda, idą do parku. Zwykle są to Stawy Jana. Wynajmują mieszkanie na Chojnach Zatorzu i tu mają najbliżej. Oleg podpala grilla. Na stoliku już czekają kurczaki, kiełbaski i owinięte w srebrną folię ziemniaki. Stoją różne napoje, głównie soki, ale nie ma alkoholu.

- My nie pijemy - śmieje się Rusłana. - Jak mieszkaliśmy jeszcze w Ukrainie, to często robiliśmy z rodziną grilla. Też mieszkaliśmy w bloku, więc chodziliśmy do znajomych, którzy mieli ogródek, lub do parku. U nas też były tam wyznaczone miejsca do grilla. Tutaj nie mamy działki ani znajomych z ogródkiem, więc zostaje nam park.

Dlaczego zajmują nam grille?

Niedaleko na ławce siedzą Teresa i Wojciech Nowakowie. Przychodzą tu często na spacer z psem. Lubią obserwować, jak bawią się Ukraińcy.

- W weekendy to przychodzą rano i zajmują wszystkie miejsca do grillowania - opowiadają. - Koło południa to nie ma szans, by znaleźć jakieś wolne stanowisko. Tam gromadzi się po 10, a czasem 20 osób. Grillują, rozmawiają i piją. Nie tylko soki. A jak wypiją, to bywa różnie. Tu nie widzieliśmy rozrób, ale czytaliśmy w internecie, że do takich dochodziło na Młynku, gdzie Ukraińcy też lubią grillować.

Teresie i Wojtkowi nie przeszkadza grillowanie Ukraińców. Rozumieją, że muszą mieć jakąś rozrywkę, a widocznie w Ukrainie też to robili. Denerwuje ich tylko, że tak otwarcie piją piwo, a nawet wódkę.

- Chyba że w miejscach przeznaczonych do grillowania można pić alkohol? - zastanawiają się.

Sprawa picia alkoholu w miejscach publicznych bulwersuje wielu Polaków. Tadeusz ma 56 lat, nie pracuje, ale ma wielki żal za to, jak go potraktowano.

- Nie powiem, lubię sobie czasem wypić - mówi. - Raz usiadłem na ławce przed blokiem i piłem piwo, które chwilę wcześniej kupiłem. Pić mi się chciało, było gorąco, więc otworzyłem puszkę. Akurat przechodził patrol policji. Zauważyli mnie i musiałem zapłacić mandat. Kilka dni później poszedłem z psem na Uroczysko Lublinek. A tam grillowali Ukraińcy. Pili wódkę, nawet nie chowali butelek, ale nikt im mandatu nie wypisywał!

Po sąsiedztwie z Ukraińcami

Ukraińcy bardzo lubią grillować w parku zwanym Młynkiem. Lubią się zaszyć w krzakach. Czasem przynoszą swojego grilla.

Wiktoria przyszła tu ze swoim chłopakiem Saszą. Od dwóch lat mieszkają w Łodzi, a pochodzą z centralnej Ukrainy. Wiktoria rozpakowuje torby z jedzeniem. Są kiełbaski, chleb, musztarda.

- Ja mieszkam na Kozinach, a mój chłopak na Widzewie - mówi Wiktoria. - Lubimy tu przyjeżdżać, choć nie mamy blisko. Będziemy grillować we dwójkę. Nie mamy tu więcej znajomych.

Niedaleko Wiktorii i Saszy rozłożyła się polska rodzina. Krysztyna piecze na grillu piersi z kurczaka, w kolejce czekają kiełbaski i kaszanka.

- Mieszkamy niedaleko, nie mamy działki, a na balkonie grilla rozpalać nie można, więc przychodzimy tu - wyjaśnia Krysztyna.

Kilka lat temu portal salon24 podał informacje o Ukraińcach grillujących w Parku Podolskim, koło Kościoła Trójcy Przenajświętszej. Jest tam miejsce do grillowania. I pewnie nikogo takie grillowanie by nie dziwiło, gdyby Ukraińcy nie grillowali w pierwszy dzień Bo-

Staw na Młynku to jedno z rekreacyjnych miejsc w Łodzi, gdzie są stanowiska do grillowania. Ochoczo wykorzystują je także Ukraińcy.

żego Narodzenia. Twierdzili, że są katolikami i tak postanowili uczcić Boże Narodzenie.

Marek Marusik z łódzkiej Straży Miejskiej przypomina, że alkoholu nie można pić w miejscach przeznaczonych do grillowania. Od początku roku strażnicy miejscy w Łodzi wystawili 3900 mandatów za picie lub próbę picia alkoholu w miejscu publicznym, z tego 44 obywatelom Ukrainy. Za picie alkoholu w miejscu publicznym dostaje się mandat

w wysokości 100 złotych, a za próbę picia do 100 złotych.

Grill, jedyna rodzinna rozrywka

Andżela przyjechała do Polski z trzema córkami już po wybuchu wojny. Pochodzi z okolic Zaporozża.

- Nie myśleliśmy, że będzie wojna - opowiada Andżela. - Ja już wcześniej, bo 23 lutego, wyjechałam do domu. O wybuchu wojny dowiedziałam się przy granicy z Polską, w Medyce.

Kiedy dowiedziała się, że jest wojna, wróciła do domu. Tam została czwórka jej dzieci. Opiekowała się nimi pełnoletnia, najstarsza córka.

- Najmłodsza Dasza miała tylko rok i dwa miesiące - mówi kobieta. - Musiałam wrócić! Pojechałam do Zaporozża ostatnim autobusem. Moje miasto zajęli Rosjanie.

Gdy Andżela opowiada, jak się wtedy żyło, z trudem powstrzymuje łzy. Już pierwszego dnia samoloty pojawiły

się nad jej miasteczkiem. Zbombardowały jeden z domów, ale na szczęście nikt nie zginął.

- Nie było jedzenia, wody, światła, nie mogłam zdobyć mleka dla córeczki - wspomina Andżela. - Ciągłe latały rakiety, samoloty. To było straszne.

Andżela myślała o wyjeździe z Ukrainy, ale nie miała jak. W marcu pojawiła się Ukrainka, która przyjechała po swoją matkę mieszkającą w Zaporozżu. Powiedziała Andżeli, że zabierze do Polski ją i jej dzieci. Pojechali samochodem osobowym.

Przyjechali do Łodzi, bo tu była już jej najstarsza córka z mężem i dzieckiem. Do Łodzi trafiły 4-letnia dziś Dasza, 14-letnia Anna i 20-letnia Anastazja.

Z Andżelą mieszka jej mąż Dymitrij. Poznała go już w Polsce, z pierwszym rozwiodła się jeszcze na Ukrainie.

- Dymitrij pracuje na budowie - dodaje Andżela. - Jest z Mikołajewa. Do Ukrainy nie mamy po co wracać. Mama umarła na raka jeszcze podczas wojny. Mój dom zajęli Rosjanie, oni teraz tam mieszkają. Nadal okupują naszą miejscowość. Myślę, że zostaniemy w Polsce.

Andżela chce, by dzieci zapomniały o wojennych przeżyciach. W tygodniu z mężem pracuje, dzieci się uczą. A jak przychodzi weekend, to trzeba wymyślić jakieś atrakcje. Od wiosny do jesieni urządzają grilla. To robili też w Ukrainie.

- Tyle że nie mamy tu ogródka - tłumaczy. - Chodzimy najczęściej na Stawy Jana. Tam są miejsca do grillowania. Wystarczy przynieść węgiel, jedzenie. Siedzimy tam od rana do wieczora. Latem można się wykapać w stawie. Spotykamy znajomych. Często do parku chodzi z nami moja znajoma Olga.

Staw zamiast morza

Olga pochodzi z okolic Chersonia. Nie mówi dobrze po polsku, choć w Łodzi mieszka od października 2022 roku.

- Może dlatego, że nie pracuję, opiekuję się wnuczką? - wyjaśnia Olga.

Prawie osiem miesięcy Olga i jej rodzina żyli pod okupacją rosyjską, potem wyjechali. Przyznaje, że było ciężko.

- Do sklepu wchodzili Rosjanie z karabinami i brali, co chcieli - wspomina.

Przed wojną miała dobre życie. Pracowała w elektrowni w Chersoniu, spisywała liczniki. Po wybuchu wojny od razu nie wyjeżdżała.

- Czekaliśmy, jak wyzwolą Chersoń i nas oswobodzą - tłumaczy. - W końcu postanowiliśmy wyjechać. Ja, córka z rodziną, siostra, siostrzenica. Lubimy chodzić na te grille. Przypominają się nam dawne czasy. Nie mamy tyle pieniędzy, by wyjechać nad morze. Zostaje nam grill nad Stawami Jana. ©

Katastrofalny błąd popełnia prawie 70 proc. Polaków w wieku przedemerytalnym

Ola Głowacka
redakcja@stronazdrowia.pl

Nowy raport IPiSS, dotyczący Polek i Polaków w wieku przedemerytalnym, pokazuje wyraźnie: starość wciąż traktujemy bardziej jako abstrakcję niż etap życia, do którego trzeba się przygotować.

Większość z nas wyobraża sobie starość w jednym, dość optymistycznym scenariuszu: we własnym domu, możliwie długo samodzielnie, z pomocą bliskich wtedy, gdy będzie to potrzebne. Problem polega na tym, że choć takie oczekiwania deklaruje ogromna część Polaków, realne przygotowania do niesamodzielnej starości podejmuje zaledwie co dziesiąta osoba.

Rodzina jako fundament opieki. I jednocześnie największe ryzyko

Blisko 76 proc. badanych uważa, że opieka nad starszym, niesamodzielnym rodzicem jest obowiązkiem dzieci. To pokazuje, jak silnie zakorzeniony jest w Polsce rodzinny model opieki. Instytucje - domy pomocy społecznej, opieka całodobowa - są akceptowane raczej niechętnie i głównie wtedy, gdy nie ma już innego wyjścia.

Ten schemat myślenia ma swoje dobre strony: bliskość emocjonalna, chęć niesienia pomocy, odpowiedzialność za rodziców. Ale ma też poważną słabość, która z wiekiem populacji będzie coraz bardziej widoczna: rodzin zdolnych do długotrwałej opieki będzie coraz mniej. Z najnowszego raportu Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych wynika, że:

- prawie 78 proc. osób w wieku przedemerytalnym nigdy nie

Polacy w większości nie przygotowują się do starości. I to jest ich poważny błąd.

opiekowało się niesamodzielnym bliskim, ● ci, którzy takie doświadczenie mają, pomagali głównie w domu, wykonując codzienne czynności, wspierając emocjonalnie, organizacyjnie i finansowo.

To oznacza, że ogromna część przyszłych seniorów i ich rodzin nie wie, z czym naprawdę wiąże się wieloletnia niesamodzielność - fizycznie, psychicznie i logistycznie.

„Chcę zostać w swoim domu” - najczęstsze marzenie przyszłych seniorów

Zapytani o to, jak wyobrażają sobie życie w wieku 80 lat w sytuacji ograniczonej sprawności, ponad 68 proc. respondentów wskazuje własne mieszkanie lub dom i doraźną pomoc bliskich.

To bardzo spójna, ale też wymagająca wizja, bo żeby starość w domu była możliwa, muszą być spełnione trzy warunki:

- zdrowie i sprawność - przynajmniej częściowa,
- rodzina lub sieć wsparcia, która faktycznie jest dostępna,
- odpowiednie warunki mieszkaniowe i finansowe.

Raport pokazuje jednak, że tylko 11,5 proc. badanych podejmuje dziś jakiegokolwiek działania, by przygotować się na scenariusz niesamodzielności. Oznacza to ogromną lukę między oczekiwaniami a realnymi przygotowawcami.

Dlaczego nie chcemy się przygotowywać?

Najczęściej wymieniane powody związane są z tym, że:

- starość kojarzy się z czymś odległym i nieprzyjemnym,
- niesamodzielność jest tematem tabu,

- wierzymy, że „jakoś to będzie”, a rodzina pomoże,
- brakuje jasnych wzorców i wiedzy, od czego w ogóle zacząć.

Ci, którzy się przygotowują, robią to głównie w trzech obszarach:

- ćwiczą umysł (krzyżówki, nauka, aktywność intelektualna),
- dbają o aktywność fizyczną,
- odkładają pieniądze.

To ważne kroki - ale nie wyczerpują listy realnych potrzeb w niesamodzielnej starości.

Największe wyzwania, o których rzadko myślimy

● Opiekun też się starzeje

Najczęściej jako przyszłe źródło pomocy wskazujemy współmałżonka lub partnera (61 proc.). Problem w tym, że on również będzie seniorem - często z własnymi ograniczeniami zdrowotnymi.

● Dzieci mogą nie być dostępne

Migracje, praca w innych miastach lub krajach, własne problemy zdrowotne czy finansowe sprawiają, że opieka dzieci nie zawsze będzie możliwa, nawet przy najlepszych chęciach. Tymczasem 28 proc. badanych uważa, że to właśnie dzieci zajmą się nimi w razie konieczności.

● Brak planu - kryzys w momencie choroby

Bez wcześniejszych ustaleń nagłe pogorszenie zdrowia oznacza chaos decyzyjny: kto pomoże, gdzie, za jakie pieniądze i kosztem czyjego zdrowia.

Na co powinien zwrócić uwagę dzisiejszy senior i jego rodzina?

● Rozmawiać zawczasu

Rozmowa o starości, chorobie i opiece nie jest „czarnowidztwem”. To element odpowiedzialności - wobec siebie i bliskich.

● Dbać o sprawność jak o kapitał

Ruch, dieta, aktywność społeczna i intelektualna realnie opóźniają niesamodzielność. To inwestycja, która się zwraca - latami.

● Przygotować mieszkanie

Brak progów, bezpieczna łazienka, dobre oświetlenie, możliwość wezwania pomocy - te rzeczy warto planować, zanim staną się koniecznością.

● Odkładać środki - nawet niewielkie

Prywatna opiekunka, pomoc domowa czy usługi wspomagające kosztują. System rodzinny potrzebuje finansowego wsparcia, by nie przeciążyć jednego opiekuna.

● Poznać dostępne formy wsparcia

Usługi sąsiedzkie, dzienna opieka, pomoc czasowa czy tzw. opieka wytchnieniowa to rozwiązania, które będą w Polsce coraz ważniejsze - i coraz bardziej potrzebne. ©

REKLAMA

GNŚ.6720.01.2024.11

Jaworzyna Śląska, dnia 13 maja 2026 r.

OGŁOSZENIE

o przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektu planu ogólnego gminy Jaworzyna Śląska

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 i w związku z art. 8h ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2026 poz. 538), art. 39 ust. 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) oraz uchwały Rady Miejskiej w Jaworzynie Śląskiej nr V/34/24 z dnia 22 sierpnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego Gminy Jaworzyna Śląska

zawiadamiam

o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu planu ogólnego Gminy Jaworzyna Śląska wraz z uzasadnieniem i prognozą oddziaływania na środowisko.

Konsultacje społeczne zostaną przeprowadzone terminie od 19 maja 2026 r. do 19 czerwca 2026 r.

Konsultacje społeczne prowadzone będą w następujących formach:

1) zbierania uwag w terminie od 19 maja 2026 r. do 19 czerwca 2026 r. Uwagi można wnieść w następującej formie:

- ✓ w formie pisemnej na adres: Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska,
- ✓ ustnie do protokołu - w Referacie Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska, pok. 109 Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska,
- ✓ za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres: urząd@jaworzyna.net za pomocą platformy e-Doręczenia w nieprzekraczalnym terminie do dnia do 19 czerwca 2026 r.;

2) spotkania otwartego poprzedzonego prezentacją projektu planu, które odbędą się w dniu 9 czerwca 2026 r. o godzinie 15:30 w siedzibie Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska,

3) ankieta - Formularz ankiety udostępniono przez stronę internetową Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Jaworzyna Śląska: <https://bip.jaworzyna.net/plan-ogolny-3>.

W okresie konsultacji społecznych projekt planu ogólnego gminy Jaworzyna Śląska będzie udostępniony na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej: <https://www.jaworzyna.net/iw/BiuletynieInformacjiPublicznejUrzeduMiejskiegoJaworzynieSlaskiej>; <https://bip.jaworzyna.net/lista/wylozenie-do-publicznego-wgladu>. Zgodnie z art. 8g ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym składający uwagę podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Jednocześnie, w związku z postępowaniem w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przedmiotem której jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla potrzeb ww. projektu planu ogólnego gminy Jaworzyna Śląska informuję, że zainteresowani mogą składać uwagi do powyższego postępowania.

Uwagi należy składać na dedykowanym formularzu stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym pod adresem: <https://bip.jaworzyna.net/zagospodarowanie-przestrzenne-pliki-do-pobrania-1>

Uwagi można wnieść w formie pisemnej na adres Urzędu, ul. Powstańców 3, 58-140 Jaworzyna Śląska, ustnie do protokołu lub w postaci elektronicznej (bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym) za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej e-Doręczenia albo na adres: urząd@jaworzyna.net z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy oraz adresu zamieszkania albo adresu poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazaniem czy wnoszący uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą w nieprzekraczalnym terminie do 19 czerwca 2026 r.

Burmistrz Jaworzyny Śląskiej informuje, że przetwarzanie Państwa danych osobowych odbywa się zgodnie z przepisami ogólnego rozporządzenia o ochronie danych - RODO (Dz. U. UE. L z 2016 r. Nr 119, str.1). Szczegółowe informacje o zasadach przetwarzania Państwa danych osobowych oraz o przysługujących Państwu prawach z tym związanych znajdują się na naszej stronie pod adresem <https://www.jaworzyna.net/ochrona-danych-osobowych> w zakładce „Ochrona danych osobowych” oraz w siedzibie administratora.

WARTO WIEDZIEĆ

Starość to proces. Można się na nią przygotować

Polacy liczą na rodzinę, ale prawie nikt nie przygotowuje się systemowo na niesamodzielność. Dobra wiadomość jest taka, że przygotowanie do starości nie musi oznaczać rezygnacji z życia ani straszenia się chorobą. To racjonalne planowanie: zdrowia, relacji, pieniędzy i przestrzeni. Im wcześniej zaczniemy - tym większa szansa, że starość rzeczywiście będzie taka, jaką sobie dziś wyobrażamy: u siebie, bezpieczna i możliwie samodzielna.

